

धर्म-मसीनि



भिक्षु अश्वघोष

विषय-सूची

विषय	पृष्ठ
प्रकाशकीय	
निगु शब्द	
धर्म	१
धर्मं याना कर्म वःलागु खँ	२
नां मयो	६
चान्हं न्हिनं धर्मं बढे जुइगु ज्या	७
गलित् स्वीकार याय्गु नं धर्मं	८
अनाथपिण्डकया धर्मं	१२
सेनापतीया धर्मं	१५
धर्मं मसीनि	१७
कायं माँयात पित्तन	१८
पाप बुद्धि व धर्मं बुद्धि	२३
धर्मं दनि	२६
गलित् सुइकार मयाम्ह भिक्षु	२८
ल्यापु खिच्चा भिक्षुपि	३०
सेवा धर्मं	३३
सीम्ह मचा म्वाका बिल	३४
चक्कंगु मनं दान ब्यूम्ह जुजु	३७
शुद्ध मनं दान ब्यूगुया फल	३८
बदमासम्ह शाक्य लिपाभि जुल	४२
मच्छाः धैगु दुसा धर्मं मसीनि	४३

धर्म—मसीनि



प्रकाशक :

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गणेशठी

श्रीघ, नघ टोल

काठमाडौं

प्रकाशक :

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

श्रीघ, नघ टोल काठमाडौं

फो. न. १४५६५

बुद्ध सम्बत २५२७

नेपाल सम्बत ११०३

विक्रम सम्बत २०४०

इस्वी सम्बत १९८३

Dhamma Digital

प्रथम संस्करण ११००

षाकू

शाक्य प्रेस

ओम्बहाल जोरगणेश,

काठमाडौं येँ

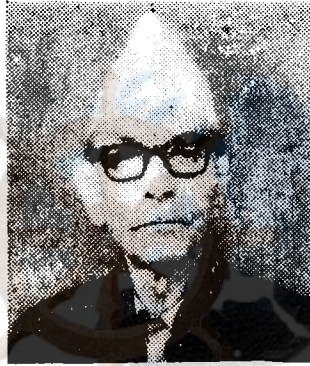
फो. मं. १३६०४

धर्मदान

श्व धर्मं मसीनि घैगु ज्ञानया सफू दिवंगत जुया दीम्ह
हेराकाजी (कर्ण प्रसाद) राजकर्णिकारया
पुण्य स्मृतिस निर्वाण लाभ याय्त हेतु
जुइमा घका मनंतुना धर्मदान
यानार्पि

जहानार्पि :-

श्रीमती हेरामाया राजकर्णिकार
श्रीमती लक्ष्मीमाया ”
काय भी रत्नप्रसाद राजकर्णिकार
भौ श्रीमती न्हुछेमाया, नानिमाया
म्ह्याय रत्नदेवी, छय् रत्नशोभा
दिल्ली बजार यें



हेराकाजी राजकर्णिकार
जन्म ने. सं. १०१६ अंलागा दशमी
मृत्यु ने. सं ११०३ चउला द्वितीया

प्रकाशकीय

धर्मं मसीनि धैगु ध्व सफू धर्मकीर्ति विहारया गुइ न्यागुमु
(६५) सफूया रूपे छिकपिनि न्होने तय् दया लयताः वो ।
ध्व सफुती धर्म मसीनि धैतगु या अर्थ खः थौं कन्हे मनूत पाप
खना ग्याना धर्म पालन याना च्वंपि स्वया नं पाप खना
मग्यापि यक्व खने दत । ए नं गुलि गुलि मत्योगु ज्या याय्त
ग्यापि व मखुगु ज्या याना पश्चात्ताप जुया पाप मयासे च्वंपि
न्हापां निसें आतक्कं दनि । थज्योपि दत्तले पापित आपा दै
वो सानं धर्म मसीनि धैगु खं ध्व सफुतीं धया च्वन ।

सत्य युगे धर्म याइपि आपा दै । कलियुगे पाप याइपि
आपा दै । सत्य युगे वा धर्मयुगे धर्म याइपिनि मग्यासे धर्म
याय् दै । पाप याइपिनि सुला सुला याइपि खालि मजू ।
कलियुगे धर्म याइपिनि ग्याना सुला सुला याइ । पाप याइपि
जिल्हा जुया, मछ्हा मजूसे पाप याइ । ध्व संसारे मुक्कं धर्म व
मुक्कं पाप जक याना च्वंपि मनूत मद्दु धाःसां पाइ मखु ।
पाप नं धर्म नं याना च्वंपि दु धैगु अथवा धर्म नं पाप नं ल्वाक
ज्याः धैगु खं ध्व सफुतीं धैच्चगु दु । न्हापा पाप याना च्वंसा

(ख)

नं लिपा धर्मं याना यंकुसा चित्त शुद्ध जूसा व कर्म बःलाइ
धागु खः ।

ध्व सफू दिवंगत जुया दीम्ह श्रो हेराकाजी राजकर्णिकार
या (पुण्य स्मृतिस) नामं पिदंगु सफू खः । परलोक बने
धुंकु पिनि नामं धर्मया सफू छापे याना धर्मदान यायगु तःधंगु
श्राद्ध खः, धर्म खः ।

श्री हेराकाजी उपासक आपालं धर्मो ह्योम्ह खः । बयकलं
मेमेगु आपालं धर्मं नं याना दीगु दु । मेमेगु विहारे नं फुफुगु
दान याना महापरित्राण आदि याना दीम्ह खः । न्यना तथा
थें भिफेदी च्वना दी बले अबले पहाडं न्यासि बने माःबले
भिक्षुपि व अनगारिकापि भिफेदी बिज्याइ बले भोजन आदि
दान बिया सेवा याना दीम्ह खः । विशेषं धर्मकीर्ति विहारे
न्हापा यागु चिकिचाकुगु भान्छा घर दय्का बिजुलि मत तथा
बुद्धपूजा यायगु हःलया कुं छकू नं तकु याना धर्मकीर्ति विहार
यात गुहालि बिया दिल ।

संसारया स्वभाव खः छन्हु ध्व शरीर तोता बनेमाः ।
ध्व देहं थः श्रद्धावना च्वंगु धर्मकीर्ति विहार व थः योपि निम्ह
जहानपि, काय्, म्हाय, भौपि, छय्पि तोता थःम्हं याना तथागु
धर्म जक ज्वना २०४० वंशाख ३१ गते शनिबार खुनु स्वर्गस्थ
जुल । वय्कया पुण्य स्मृतिस ध्व सफू छापे याना धर्मदान
यानागु पुण्यं वय्कयात निर्वाण लाभया निर्ति हेतु जुइमा ।

ध्व सफू छापे याय्त चन्दा प्रदान याना दीपि वय्कया
जहानपि व काय्, म्हाय् परिवारपिन्त नं धुगु धर्मदान याना

(ग)

दीर्गुलि रोग आदि छुं कचवं मदय्क याउँक जीवन हुना च्चने
दय्मा मंगल जुइमा घयागु कामना नापं घन्यवाद दु /

ध्व सफू च्चया नं प्रेसे बना प्रुफ नं स्वया गुहाली याना
बिज्यागुलि पूज्य अश्वघोष भन्तेयात नं आपालं घन्यवाद दु /

धम्मवती

अध्यक्ष- धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

ने. स. ११०३ आश्वीन १०

निगू शब्द

धर्म धैगु मनुया मू दैगु गुण खः, चि खः । पशु व मनु
पाःगु हे धर्म खः । नयगु, द्यनेगु, ग्याइगु व मैथुन थुपि प्यता
ज्या पशुतेसं नं याना च्चंगु दु । पशु तयके धर्म मदु । मनु
याके विवेक बुद्धि व धर्म दु । विवेक बुद्धि व धर्म मदै बले
मनु नं पशु समान थें जू । न्हापा न्हापां निसें मनुत भिपि नं
बु मभिपि नं दु । थौं कन्हे गथे खः अथे हे न्हापा न्हापा नं
कसिला पाकत व कतिलासित, थःगु दोष शुद्ध मयासे कर-
पिनिगु दोष जक खना च्चनेगु, बानि दु धैगु जातक बाखने
ब मेमेगु बाखने नं खने दु । एसा नं धर्म चेतना दुपि भति
भति जूसां न्हापां निसें आतकं ल्यना हे च्चन तिनि । पापसिकं
धर्मया शक्ति बःलानि, जीवन याउँक हना यंकेत धर्म मदय्क
मगा धैगु आपासिया विश्वास खः । शान्तिया लागी धर्म
मदय्क मगाः धैगु खँ थुइका बीत बुद्धया पाले सिगु घटनात
ब आःया घटना त हया धर्म मसीनि धैगु प्रमाण बिया तया ।
धर्म चिरस्थायि याय्त पूजा पाठ या नापं सेवाभाव नं मदय्क
मगाः धैगु नं थुइका बीत घटनात्मक बाखेंत थुकी दुध्याका
तया ।

(ड)

सुख दुःख धैगु थः थःगु ज्या अनुसार जुइगु खः । ज्या बांलासा, मन बांलासा धर्म बः लाइ, धर्म आपाः टिके जुइ । मेपिन्त उपकार जुइगु ज्या याय फुसा न्हापा पाप कर्म याना तःसां भिगू ज्या वयात तोपुइ फु धैगु खँ भगवान् बुद्धं धै बिज्यागु दु ।

यस्स पापं कतं कम्मं कुसलेन पिथीयति
सोमं लोकं पभोसेति अब्भा मुत्तोव चन्दिमा

अर्थ— गुम्हेस्यां पाप याना लिपा भिगु मनं धर्म याना वयात क्वत्यले फुसा वं ध्व संसार यात कः कः धाय्की सुपाचं पिहाँ वंम्ह चन्द्रमां थें ।

संसारे यक्वं बदमास त दु, पापी त दु । तर न्हाबलें पापी जुया मच्चं । लिपा सज्जन जूपिं दु । ध्व सफुती अज्योगु घटनात यक्वं दुध्यामा च्वंगु दु । विशेष पूजापाठ नापं सेवा भावना धर्म नं मदय्क मगा । अथे परोपकारया ज्या जूसा उगु धर्म न्हापायाना तयागु पाप यात अवश्यं तोपुइ फइ, क्वत्यले फैं ।

हारांपि मुल्याहात सज्जन जूगु, ल्वापु ख्यापु याकनं शान्त जूगु हे धर्म दया खः धैगु थुइका बोत घटनात्मक बाखँत थुकी दुध्याका तयागु सफू ब्वनीपिसं याकनं थुइका काइ धैगु मनं तुना खः ।

थज्योगु सफू प्रचार याय्गु नं छगू धर्म खः । छाया धाःसा

(च)

एव सफू स्वया मनूते मने धर्मं चेतना दै वै । उकिं जाना धर्मं
चित्त बः लाना वै । अले शान्ति दै वै ।

एव सफू छापे याय्गु जिम्मा कै बिज्याम्ह धर्मकीर्ति धौद्ध
अध्ययन गोष्ठीया अध्यक्ष धम्मबती अनगारिकायात व आर्थिक
गुहालि बिया दीपिन्त नं भि जुइमा, जय जुइ मा ।

नेपाल सम्बत ११०३

अश्वघोष

ध्यानकुटी भौत

१० आश्वीन २०४०

धर्म

साधारण मनुतसें युइका च्वंगु धर्म निथी दु :-

१) स्वां धुं धुपांय् आदि तया द्यो वा मूर्ति दुषाय् पुज्याय्गुयात धर्मं धाई ।

२) परोपकारया ज्या याय्गु, सेवा योय्गु, सुयातं दुःख मबोगु, थः स्वया थकालिपिन्त माने यान्ता थःमं याय् मागु ज्या याय्गु, बेइमान थ बैगुणी मजुइगु नं धर्मं खः । थ्व सफुती धर्मं धंगु हे सेवा भाव खः धंगु खँ जक अपो दु । छाय् धाःसा आपा मनुतय्के पूजा भक्ति दुसां दुने निसें सेवा भाव मदु । गुलि गुलि द्यो भक्ति मन कपटिपिं दु । तर सकलें मखु । पूजा याय्गु, स्वां धुं धुपांय् छायाय्गु नं धर्मं खः । भक्ति भावे लगे जुइगु नं धर्मं खः । मने शान्ति दैगु ज्या खः । तर धर्मं प्रचार याय्त, धर्मं न्हाबलें म्वाका तय्त सेवा भाव माः, मेपिन्त उपकार जुइगु, ज्ञान दैगु ज्या याय्माः ।

अशोक जुजुं यक्व विहार चैत्य दय्कल तर मनुतसें धर्म-यात नाला मकाः । गुबले कि सेवा भावे लगे जुल अथे धंगु लेँ जूइपि मनुतेत सिच्चुक च्बनेत किचः दुसा ज्यू धंगु मती

(२)

वना लँया जवं खवं सिमा पिना बिल । सतः, लः त्वनेत
बुंगाः, वासः याय्त अस्पताल, पशुतेत नापं अस्पताल दय्का
बिल । वा पीत लः माला तुं दय्का बिल । जनताया छुं पीर
दुःख दुसा व खँ कनेत न्ह्याबलें दरवारया ध्वाखा चाः ।
थज्योगु पहलं याना अशोकया नां धर्माशोक जुल । बुद्धधर्मं
घैगु हे सेवा भाव खः धका ज्यां क्यना बुद्ध सन्देश देश-विदेशे
प्रचार याबले याकनं बुद्ध धर्म द्रचार जुल । बुद्धया पाले हे
उलि धर्म प्रचार मजू । भगवान् बुद्धं नं धर्मं घैगु सेवा भाव
धका घैबिज्यागु दु । बुद्धया सन्देश अनुसारं अशोक जुजुं
जनताया सेवा याना धर्म प्रचार यानागु घैगु खँ ल्वहँते च्वैतगु दु ।
थन सेवा भाव हे धर्मं घैगु खँ थुइका बीत घटना छगू न्ह्यथने ।

धर्मं याना कर्म बःलागु खँ

न्ह्यापा न्ह्यापाया खँ खः । माँ-अबुं थः काय्यात सिखे याय्
माला छगू छात्रावास स्कूले भर्ना याय् यंकल । ब स्कूल
तापाः । मचां बांलाक भाखः ब्वना च्वन ।

भाखः ब्वंकीम्ह गुरु मनूतेगु खाः स्वया भविष्यवाणी
धाय् फुस्ह जुया च्वन । छन्हु आखः ब्वंका च्वंच्व विद्यार्थीपिनि
खाः स्वया च्वन । वहे मचाया खा स्वया थुइका काल- थ्व
मचाया कर्म फुत । न्हेन्हु जक म्बाइ तिनि । थ्व विद्यार्थी थन
सित कि स्कूलया नां बांलाइ मखु । थ्वैत याकनं छोइ बीमाल ।
वया छेँ वनेत प्यन्हु माः । छेँ थ्यंका स्वन्हुजक म्बाइ । थ्ये

मती तथा विद्यार्थीभात सःता धाल— ए बाउचा, थन वा ।
छन्त छिमि मां अबुं याकनं छेँ वा घैहल । छ छेँ हुँ ।

व विद्यार्थी थः गुर्याके लं खर्च कया सरासर छेँ वने
धका वन । जंगलं जंगलं व पहाडं बनेमाः ।

छथाय् जंगले ऋषि छम्हेस्या बेँ कुतुं बैच्चगु स्यंगु फलफुल
मुना कैच्वंन । व विद्यार्थीं सिमा च्चे स्वःबले सिमाय् बांबां-
लागु फल सै च्वंगु खन । अले वं ऋषियाके न्यन — महात्माजु,
सिमाय् बांबालागु फलफुल दय्कं छाय् बेँ च्वंगु स्यंगु मुंका
कैच्वनागु ?

ऋषि धाल— जि मेपिसं ब्यूगु जक काइम्ह । सिमां जित
ब्यूगु थ्व हे खः । उकिं मुंका कया च्वना ।

विद्यार्थीं न्यन— जि सिमाय् च्वंगु खाना ब्यूसा काय्ला
कि काय् मखु ?

ऋषि धाल— मेपिसं ब्यूगु काय्गु जिगु नियम खः । अले
व विद्यार्थीं सिमाय् गया दाल्चां छथल जाय्क बांबालागु
फलफुल खाना ऋषियात बिल । ऋषि बयात जय जुइमा,
दीर्घायु जुइमा धका आशीर्वाद बिल ।

आशीर्वाद धैगु शुद्धगु नुगलं बी माः । आशीर्वाद काय्त
नं यचुगु नुगलं सेवा याय् माः । ऋषिया आशीर्वाद व विद्या-
र्थीयात लगे जुल ।

व विद्यार्थीया ऋषियात उपकार याय् खन, फलफुल दान
बी खन धका लय्ता वो । व सरासर छेँ वने धका वना

(४)

चंबले छथाय् पुखू छगुली लः सुना डाचात छतपते जुयाचवन ।
व विद्यार्थीया माया वन । वं मेथाय् पुखू छगू लुइकल । उकी
लः यक्व दु । उखे च्वंगु पुखुली च्वंपि डाचात लानाः लं दुगु
पुखुली तैबिल । डाचात प्याखँ हुला लय्तागु खना व
विद्यार्थीया नं लय्ता वो ।

अनं सरासर छेँ पाखे स्वया वन । छथाय् चिकिचा धंगु
खुसिचाय् पँया ता दय्का तःगु दु । व पँ म्वाथः जुया, चना
चवन । व विद्यार्थीं विचाः यात- ध्व पँ ला बःमलाय् धुंकल ।
मनूत खुशी क्वब्बा वनेफु । न्हूगु पँ माला तय्फुसा ज्यू धका
उखेँ थुखेँ माः जुल । लुइका नं हल । चना च्वंगु पँ लिकया
न्हूगु पँ तया वन ।

छेँया पिने माँम्ह च्वंचवन । माँम्हसेँ थः काय् खने सातं-
ए ! लुच्चा आखः ब्वने क्वमचाय्कं छाया बयागु धका बोबिल ।
व विद्यार्थीं धाल- थःपिसंतुं वा धै हया, जि का लुच्चा
जूगु ।

मामं धाल- वा धका सुनां धाःगु ?

कायं धाल- गुरुं धागु का ।

ए !! गुरुं धागु ला ? माँया काय्या र्वाः स्वया माया
वन । छ गँसि जूगुलि छेँ छोया हःगु जुइ का । नय् मखंला
छु ? गपाय्सकं गंसि जूगु ।

काय् मेस्यां धाल- आख ब्वने माः सलंसः विद्यार्थीं त
दूथाय् प्वाः जाय्क नय्गु म्दु । माँमेस्या म्वालका पुंता आः

भचा साक्क नया ल्ह्वंका हूँ धका नका त्वंका विचाः यात ।
 मचां माँ बौया सेवा नं बांलाक यात । न्हापा माँ अबुया खँ
 मन्यंम्ह । आः साब ज्ञानि जुल । अत्ते रि मजुल । माँ अबुया
 नं लय्ता वल । जिमि काय् आख ब्वना ज्ञानि जुल । धँगु
 खँ नं न्यं !

न्हेतुं सी माम्ह मचा लच्छि मयाय् धुंकल । भचा ल्ह्वना
 नं वल । माँ मेस्यां धाल- बाबु, छ आः आख ब्वं वंसां जिन्न,
 हूँ धका छोया बिल ।

गुरु मेस्या विद्यार्थी सित धका मती तै च्वंम्ह । शिष्यम्ह
 ध्यंक वोगु खना अजुगति चाल । जिगु शास्त्र ला कुठ्ठा जुइ
 मदु । ध्व छु जूगु धका विचाः यात । ध्वं अवश्य धर्म यात
 जुइ । कर्म फुइ धुंकुम्ह मचां धर्मयाना कर्म थपे यात जुइ ।

मचा गुरुयात नमस्कार याना फेतुत । गुरुमेस्यां न्यन-
 ए बाउचा छं छु धर्म याना वया हाँ ? जि छुं नं धर्म
 याना मवया धका मचां लिसः बिल । गुरु मेस्या फन अक
 मके जुल । हाकनं न्यन- छं अवश्य नं धर्म याना वोगु दु,
 धा छु धर्म याना वया ?

मचां धाल गुरु, जिं छुं धर्म याना मवया ।

गुरु मेस्यां धाल- ए सा छ थनं वसें निसें गन गन वना,
 छु छु याना छक धा । ब मचां फुकं खँ कन । माँ बौयात
 लुधक लय्ताय्क सेवा नं याना वया ।

गुरुःस्यां धाल- छं यक्व धर्म याना वल । ऋषियात

(६)

फलफुल दान व्युगु व पँया ता दय्का हानं माँ वीया सेवा नं
याना वोगु छं तःधंगु धर्म याना बल । छ न्हेनुं सी माम्ह । उक्कि
छन्त जि छेँ छोयागु । आः छं धर्म याना कर्म धपे याना बल ।
आः छ याकनं सी मखुत ।

ध्व वाखनं वांलाक घै च्वं सेवा भाव हे उत्तमगु धर्म
खः ।

थुगुपत्ति सेवा भाव उत्तमगु धर्म धका भालपा खः कोथाध्
गुलि गुलिसिनं सतः दय्कल । गुलि सिनं लेँ जुइपिन्त लः
त्वनेत टर्चाकि दय्का बिल । गुलि सिनं स्कूल दय्का बिल ।
स्वयम्भुइ तँ गय्त पाइपयागु बार तँ बिल ।

नां मयो

वंगु जेठ असारं आनन्दकुटी विद्यापीठे कल्याण मित्र
सत्यनारायण शोयन्काया निर्देशने विपस्सना ध्यान तालिम
फिन्हु तक जुल । उकी फुक्कं याना स्वसः (३००) मनूतसें
भाग काल । फिन्हु तक उलिमद्धि मनूतेत याकचां नका नं
३००००।- स्वीदो दाँ नं चन्दा तँ बिल । ध्व धर्म दुगु या
चि खः । तर दय्क या नां मयो ।

बर्मा निसें बिज्याम्ह भिक्षु उ सुन्दर या निर्देशने यलया
पूच्चे (पुल्चोके) जीर्णोधार जूगु अक्षेश्वर विहारे नं च्यान्हु
तक विपश्यना ध्यान तालीम जुल । अन नं ध्यान भावनाय्

व्वति कापि साधकतेत छमेस्सा हे नके त्वंकेगु जिम्मा काल ।
 थ्व न धर्मचेतनाया चि खः उकि धर्म मसीनि । शुद्ध मन
 धर्मया ज्या याःसा गुहाली बीपि दु ।

चान्हं न्हिनं धर्मं बढे जुइगु ज्या

छम्ह तःघंम्ह व विद्वानम्ह वना भगवान् बुद्धयाके न्वन-
 भौ शास्ता, चान्हं न्हिनं पुण्य बढे जुइगु धर्म उन्नति जुइगु ज्या
 छु ?

भगवान् बुद्धया लिसः ख :-

आरामरोपा वनरोपा, ये जना सेतु कारका
 पपंच उदपामं च, ये ददन्ति उपस्सयं
 तेसं दिवा च रत्तो च, सदा पुञ्जं पषड्डति

Dhamma.Digital -संयुक्त निकाय

सुं मनुखं स्वांमा व फल फुलमा दुगु बगीचा गुगु कि
 जनतातेत ज्याय् खेले दैगु दय्की । सुनानं सिमापिना जंगल
 बढे याइ खुसी पार तरे जुइत तापु दय्की, लः त्वनेत व्वंगा
 व तुं दय्की असरणपि त्यानुसे च्वंपि लँ जवातेत च्वनेत
 सतः फल्चा आदि दय्की, इमि चान्हं न्हिनं पुण्य व धर्म बढे
 जुइ । थ्व खँ सूत्रपिटकया दुने च्वंगु संयुक्त निकाय घैगु सपुती
 च्वँ तगु दु ।

थ्व हे बुद्ध वचन अनुसारं जुजु अशोकं लँया जवं खवं

(८)

सिमापिना बिल, विहार दयकल, बगीचा, बुं, व्वंगा ब सतः
(धर्मशाला) व अस्पताल दयका समाज सेवा याना मनूतेस
ज्याय् खेले दुगु ज्या याना चान्हं हिनं धर्म प्रचार जुइगु ज्या
याना थकल । अशोक जुजु मदुगु निदो दें मयात तर नां थौं
तक नं ल्यना च्वन ।

धर्म घंगु मनूतेगु चरित्र पह चह बांलासा, मेपिन्त उप-
कार याय्गु बानि दुसा, खँ ल्हाय् बले करपिनि नुगले स्याइगु
खँ पिहां मवोसा, करपिन्त पंगल जुइगु ज्या खँ याय्गु बानि
मदुसा, कतिला पाक मजूसा, मुक्काव बी बले खःगु धागु सः
का धका समके जुया कोमुलि जुइगु पह दुसा वयागु जीवन
धर्मात्मा खः । वया के धर्म दु धका सकसिनं माने याइ ।
थज्योगु गुण दुमेस्यां पूजा याःसानं भि जुइ वयात बरदान बा
आशीर्वाद लगे जुइ ।

Dhamma.Digital

गलित स्वीकार याय्गु नं धर्म

विहार बिहारे बना बाखँ मन्यं सां गुलि गुलि मनूत सेवा
भाव दुपि, करपिन्त दुःख मवीपि दु । करपिन्त उपकार याइपि
दु । गुबलें मल्वाइपि दु । इपि मध्ये छमेस्यां धाल- जित ला
सी घुंका सापहे ज्याय् खेले दुम्ह मनू छम्ह सिना वन घाय्के
दुसा गा । उकि हे उपकारया ज्या याना च्वनागु घाइ ।
छल्कपट ब कतिलाकेगु घंगु छप्ति हे मदु वयाके ।

गुलिसिनं धाइ सिना वने बले छु हे ज्वना वनेगु दु । छुं
नं ज्वना वनेगु म्दु । मनूत गुबलें सिना वनी मखु थें भालपा
सम्पत्ति मुंका लोभ याना तं पिकया ल्वाना च्वनी । गुलि जित
बोबिल जित ध्याकल धका ल्वाना कषवं व कलह पिकया
च्वनी । थ्व फुकं धर्म मदया वंगुया चि खः । तर गुलि गुलि
होश मदया ल्वाय् धुंका हाकनं नुगः मळिका, पश्चाताप याना
क्षमा पवना मिले जुया च्वनी थ्व धर्मया चि खः ।

भगवान् बुद्धं धैबिज्यागु दु न्हापां होश मदया मखुगु ज्या
याःसानं लिपा होश तया चाय्का लिपा बांमलागु मत्थोगु ज्यां
तापाना च्वनेफु सा व सुपाचं पिहाँ वोम्ह चन्द्रमा थें कः कः
धाइ । वयागु जीवन ह्याइ पुसे च्वनी ।

यो च पुब्बे पमज्जित्वा पच्छा सो नप्पमज्जति
सो इमं लोकं पभासेति अब्भामुत्तोव चन्दिमा ति

Dhamma.Digital (धम्मपद)

अर्थ गुम्ह मनुखं न्हापालाक भुले जुया मखुगु ज्या याना
लिपा होशे वया भूल मयात धाःसा थ्व लोके सुपाचं प्याहाँ
वोम्ह चन्द्र माँ थें संसार कः कः धायकी ।

थुकि छु धाः धासा न्हापा जुइ धुंकुगु लुमंका पश्चाताप
याना च्वनेगु सिकं माः थ्व बर्तमान ताले लाका भविष्य
बांलाकेगु उत्तम धागु खः । थ्व खँ थुइका काय्त उदाहरण
माल धासा अंगुलिमाल भिक्षुया बाखँ सकसिनं सिहे स्यूगु
खँ खः । व छम्ह भिम्ह खःसानं लिपा मनू स्याइम्ह ज्यान

(१०)

नारा जुल । हाकनं बुद्धया सत्संगते लाना भिक्षु जुषा दोष
मदुम्ह पवित्रम्ह अरहत जुया मुक्त जुल ।

अंगुलिमालं थःगु गलित महसूस यात. थुइका काल, थःगु
कुकर्म खना पश्चाताप जुल, वर्तमान जीवनयात सुथां लाकल ।
वयागु जावन जक मखु मेपिनिगु जीवन यात नापं कः कः
धायकल ।

भगवान् बुद्धया पाले भिक्षु छम्ह दु । वं छक सफा सुघर
याना च्वने मसल धाय्वं, बँ पुनाच्वने मसल धाय्वं दुःखं मुक्त
जुइ मखु धैगु खँ भगवान् बुद्धया पाखें न्यन । अवले निसें
व भिक्षुं तुफि छफि न्ह्यावलें बेकुं च्याना पिने घू खनकि बँ
पुइगु जुया च्वन । मेगु ज्या छुं याइ मखु । मन शुद्ध याय्गु
पाखे ध्यान मतः । वयाके कन अहंकार देवल । मेपि स्वया
नं थः सुद्ध । न्हि न्हि विहारे वपुना सफा याना च्वना । मेपिसं
सफा मयाः । छन्हु रेवत महास्थविर गुम्ह कि विहारे थका
लिम्ह अरहत भन्ते याथाय वना धा वन- भन्ते छपि विद्वान
व त.धम्ह महास्थविर जुया नं बँपुइगु, सफा याय्गु ज्या छुं
मयासे गथे शील शुद्ध जुइ गथे दुःखं मुक्त जुइ ? सफा सुगर
याना विज्याहुँ । बँपुना बिज्याहुँ ।

रेवत महास्थविरं छुं धैविमज्याः । मेबले एकान्ते छक
नाप लायका न्है ? लिपा वा । छाय् धाःसा व तुफि ज्वना
च्वनीम्ह भिक्षु भचा तमो पहलं खँल्हाः वल । उकिं वयात
सुखाव बीगु ई मखु । खगु खँल्हासा नं वं अःखतं थुइका काइ ।

वं थःगु गल्लि स्वीकार याइ मखु, वं करपिमिणु दोष मक्ख
खना च्वनी । सुं मनुयात सुक्काव व न्वाय्गु घैंगु नं ई व्यो दु ।
मेपि मनुत दुथाय् न्वाय् मज्यू, सुक्काव बी मज्यू । थाय् स्वया
मनु स्वया न्वाय् माः । म्हतुइ वय् वं प्यात्त घाय् मज्यू ।

लिपा छन्हु रेवत भन्ते नं तुफि व्वना जुइम्ह भिक्षु नाप
लात । वसपोलं घै बिज्यात । तुफि ज्वना बँ पुना च्वना
छुयाय् । पिने जकं सफा जुल । थःगु दुने या घू ब खिति नं
सफा याय् सय्के माः । थःके अहंकार दुगु चाय्के माः । थः
छम्ह जक शुद्ध मेपि अशुद्ध भापी मज्यू । थःम्हं याय् मागु
कर्तव्य सुंक याना यंकुसा ज्यू । अथे मज्जुल घाय् वं थःम्हं ज्या
याःसां मने अकुशल चेतना बःलाना वै । धर्मलाइ मखु ।
करपिनि दोष मालेगु पाप खः ।

थुलि खँ न्यना व बँपुना जुइम्ह भिक्षु या होशे वल । वं
थुइका काल । थःगु गल्लि महसूस यात । वं थःगुमन शुद्ध
याना कर्तव्य पालन यात । ध्यान भावना अभ्यास याना थःगु
पह चह नं बांला का यंकल । गुलि चां महुवं व भिक्षु अरहत
जुल ।

अले भगवान् बुद्धं घैबिज्यात बेहोशे लाना भूल व पाप
कर्म या सा नं लिपा चाय्का लिपा गल्लि मयासे जीवन हना
यंकल घाःसा व सुपाचं पिहाँ वोम्ह चन्द्र मा पिने जः बी थें
कः कः घाय्की थें जीवन कः कः धाइ ।

यो ऋषुब्बे पमज्जित्वा पच्छासो नप्प मज्जति
सो इमं लोकं पभासेति अब्भा मुत्तोव चंदिमा

(१२)

बेहोशे लाना भूलयाना लिपा भूल मयासे भिगु ज्या याना
यंकल धाःसाखिउँसे च्वंगु जीवन कः कः घाइ । कृष्ण पक्ष फुना
शुल्क पक्ष बो थे जुइ । खिमिला फुना तिमिला बो थें जुइ ।

व भिक्षुं गलित् स्वीकार याना थकालिम्ह भन्तेया मुकाव
यात माने याना कागुलिं जीवन ताले सात । धर्म बचे जुल ।
उकिं धर्म मसीनि, दनि । धर्म मदुगु जूसा गलित् स्वीकार
याइ मखु ।

अनाथपिण्डकया धर्म

बुद्धया पाले अनाथपिण्डक धैम्ह छम्ह साप नामीम्ह
सेँठ दु । वया नां सुदत्त खः सानं अनाथपिण्डक दान बीम्ह
जुया लिपा ध्यकं अनाथपिण्डक धका हे नां च्वन । वहे चले
जुया वन । वहे महाजनं भगवान् बुद्धयात (५४) न्येप्यंगू
करोड दां खर्चं याना जेतवन विहार दय्का दान बिल । व
विहारे भगवान् बुद्धं पालंपाः याना १६ गू वर्षावास च्वना
बिज्यात । विशाखां २७ गू करोड दां खर्चं याना दय्का ब्यूगू
पूर्वारां विहारे खुगू वर्षावास च्वना बिज्यात । लगातार मखु ।
छगू वर्षावास सिधल धाय्वं भगवान् बुद्ध मेथाय् बिज्याइगु ।

छक वर्षावास सिधेसाथ ज्ञान प्रचार याय्त पिहाँ बिज्याय
त्यन । अनाथपिण्डक महाजनं व विशाखा उपासिकां प्रार्थना
यात- भो शास्ता, छल्पोल थन च्वना बिभज्यात धाःसा

जिमित ला तस्सकं म्हाइपुसे च्वनी । विहार ला व्दंगः मदुगु
पंजः थें जुइ । छल्पोलयात छु पुरे मजुल ?

बुद्धं घै बिज्यात- पुरे मजुगुया खँ मखु । बुद्ध घँम्ह
छथासं यक्व च्वने मज्यू । मेथाय् नं अज्ञानित यक्वं दनि ।
ज्ञानया जः मेथाय् नं ध्यंके माः । उकिं वने त्यना । निम्ह
सिनं नं भगवान् बुद्धयात लिगने मफत ।

अनाथपिण्डिक महाजनया साप नुगः म्छिका थःगु कोषाय्
भुग्लुं च्वं च्वन । अनाथपिण्डिक महाजनया छँ साब चलाखम्ह
व जां दुम्ह पूर्णा घँम्ह म्भार्तिनी छम्ह दु । व अनाथपिण्डि-
कया छु सेवा याय्गु दु घका न्यनेत कोषाय् वं बले सँठ नुगः
म्छिका च्वंगु खन ।

पूर्णा दासि न्यन- भो मालिक, छित छु जुल थें, छाय्
स्वा चः मकंगु ? छु दुःख जुल थें ?

अनाथपिण्डिकं लिसः बिल- छन्त मागु खँ मखु ?

पूर्णा धाल- घै दिसं जि फुसा छुं सेवा याय् ।

अनाथपिण्डिकं धाल- छु याय् भगवान् बुद्ध जेतवन
विहारे मच्चंसे बिज्यात । उलि मछि ध्यवा फुका दय्का तँगु
विहारे च्वना बिमज्याः उकिं नुगः म्छिका च्वनागु ।

साहुजी जि भगवान् बुद्ध लिगना ह्य् फत घाःसा जित
छुबिया दीले ?

अनाथपिण्डिकं धाल- जिमिसं घयां ला खँ मन्यं, च्वना
बिमज्याः छ दासि धागु खँ न्यनीला ?

(१४)

पूर्णा दासि धाल- मखु साहुजी, व्वना हल धा:सा छु
बिया दी धै दिसं ।

साहु नं धाल- छं जक बुद्ध व्वना ह्य् फत धा:सा छन्त
दासित्वं मुक्त याना जिमि म्हाय् याना बीगु जुल । अनाथ-
पिण्डकया विश्वास हे मदु दासिया खँ न्यना भगवान् बुद्ध
लिहां बिज्याइ घैगु ।

पूर्णादासि लय् तातां भगवान् बिज्यागु लँपुइ वन । भग-
वान् बुद्ध नाप लाना वन्दना याना प्रार्थना यात-

भो शास्ता, छल्पोल जेतवने बिहारे लिहां बिज्याहुँ

बुद्धं न्यना बिज्यात- जि लिहां वंसा छन्त छु लाभ
जुइ ले ?

पूर्णादासि धाल- भो शास्ता, छल्पोल जक जेतवने लिहां
बिज्यात धा:सा यनिनिसें जिगु जीवन न्हू जुइ । खिउथासं
तुयु थाम् वनेगु जुइ । दासित्वं मुक्त छुइ । जि नं छल्पोलया
उपासिका जुया बांलाक शील पालन याना बाखँ न्यना धर्मयाय्
दे । नर्क स्वर्ग वंम्ह थें जुइ ।

थुलि खँ न्यने धुनेवं वसपोल तथागत श्रावस्ती जेतवने
लिहां बिज्यात ।

पूर्णादासि लय् लय् तातां न्यासिचा पहलं अनाथ पिण्डक
महाजन याथाय् वना धाल- साहुजी, भगवान् बुद्ध जेतवने
लिहां बिज्याय् धुंकल ।

अनाथपिण्डक अक मके जुल । लय्तागुलिं मिखां ख्वबि
वय् कल । जिगु खँ मन्यं अज्योम्ह दासिया खँ न्यना भगवान्
बुद्ध लिहाँ बिज्यात धका तँ मचाः । की जूसा थःम्हं घँगु खँ
मन्यं धका तँ पिकाइ बा तँ मोया च्वनी । विशाखाया नं लय्
ताः वो । ५४ न्ये प्यंगूकोटि दाँ खर्चं याना जेतवन विहार
दय्का मेसिगु खँ मन्यं धका तँ मचागुहे अनाथ पिण्डकया धर्म
खः ।

थज्योगु पत्ति धर्म कीत माला च्वंगु दु । थीं कःहे यक्व
ध्यवा फुका धर्म याना च्वंपि दु, यक्व विद्या सय्का विद्वान
जुया थें धर्म देशना बा बाखँ कना च्वंपि दु तर थःमं घँथे
मन्त कि तँ पिहाँ वै । थ्व सफू च्वै च्वंमेस्या नं अज्योगु पह
दु । थुकथं सफू च्वै च्वने वले शिक्षा काय्थं चाया वो । होश दै
वो । उकिं थज्योगु सफू छापे याना इना बीगु नं धर्म खः ।

सेनापतिया धर्म

विपश्ची भगवान् बुद्धया पाले सिगु खँ खः । छम्ह सेनापतिं
बुद्ध प्रमुख भिक्षु संघयात भोजन याकेगु दिने थःम्हं न्हापा लाक
भोजन दान मवीकं सुनानं भोजन दान बी दै मखु धका घोषणा
याना सुं नं बुद्धया थाय् वने मजीक सिपाहीत पाः तै तल । इच्छा
धंगु गजव खः । थ्व नं अहंकार मखा धाय् ।

उखुनु हे नगर सेठया कलाया नं भोजन याकेगु इच्छा
खः । व इच्छापुरे मज्जुया सेठनी खोया च्वन । म्हाय्म्ह वया-

न्यन- माँ छाया खोया च्वनागु ? मामं धाल- मैचा, यदि छिमि वा दुगु जूसा धौं बुद्ध यात दकले न्हापां भोजन याके दैगु धका खो खों म्हाय्मेसित धाल ।

म्हाय्मेस्यां धाल- माँ, छाया खोया च्वनेगु ? जि थज्योगु उपाय याय् कि बुद्धं न्हापां हे कीगु भोजन याना बिज्याइ । थुलि धया वं लः मतसे दुरूं जक भोजन थुया बाँलागु पुसा दुगु थल छगले भोजन तयो पुसा कसे याना जीस्वामालं भूत्तु भुना स्वाँजक थें च्वंक याना थः पासापिन्त न स्वाँ म्हु ज्वंका बुद्धया थाय् वने धका वन । सिपाही तसें पना धाल-

मैजु, बुद्धया थाय् वने मज्यू । सेनापति या आज्ञा ।

व मिसा मचाया नां सुमना खः । वं धाल- कका, जिगु ल्हाती छुं नय्गु प्रदार्थ खँ ला ?

सिपाही नं धाल- स्वाँ जक खना । नय्गु मखना ।

अथे जूसा छु ले सेनापति बुद्धयात स्वाँ नं छाया मज्यू धागु दु ला ? धका सुमनां न्यन ।

अथे ला धागु मद्दु धका सिपाही नं लिसः बिल ।

अथे खःसा जिमित तोता छो धया व मैजु बुद्धयाथाय् वना क्षीर दुगु स्वाँया दो चह्ले यात । भगवान् बुद्धं कया छखे तय्के बिल । वन्दना याना सुंक लिहाँ वन ।

सेनापति इले भोजन लः ल्हाय् धका तयार जूबले बुद्धं पात्र तोपुया बिज्यात ।

सेनापति या मती खः भिक्षुपि सकलें मवोगुलि जकं अथे
 याना बिज्यागु ला घका भिक्षुपि ल्या खाना सोबले सकलें दु ।
 प्रार्थना यात - भन्ते सकलें भिक्षुपि बिज्याय् घुंकल । भोजन
 कें बिज्याहूँ ।

भगवान् बुद्धं घैबिज्यात- थन जित भोजन लः लहाना
 वने घुंकल । न्हापां वनी काय् अले सेनापतियागु कायगु ।

बुद्धया खँ न्यना सेनापति आश्वर्यं चरल । थपाय् सकं
 सिपाहीत पाः तै तयानं भगवान् बुद्धयात न्हापालाक भोजन
 लः लहाःम्ह सु घका न्यना सो बले सुमना मय्जु स्वाँ छाय्गु
 तोह तथा वन ।

सेनापति बिचाःयात- मिसा जूसां साब हे बुद्धि दुम्ह खः ।
 थज्योपि मिसा दुगु छेँ न्हाबलें लक्ष्मी दे, स्वर्गं थें चवनी ।
 व मिसायात थःगु छेँ सत्ता तै तल ।

सेनापति न्हापा लाक दान बी मखना तँ पिमकाः । बदला
 मका । फन वयात थःगु छेँ हय मानेयात । थुकि शान्ति
 दत। थ्व सेनापति या धर्म खः । फीत थज्योगु धर्म माला च्वंगु
 दु । अहंकार मखु । उकि धर्म मसीनि । जीवन याउंक हना
 यंकेगु उपाय याय् सलकि कचव मन्त कि धर्म दे ।

धर्म मसीनि

धर्म मसीनि घेगु खँ न्यने वं अजुगति चाय् फु । थ्व खँ

(१८)

गये जुया पिहां वल ! ख खँ पिक्रयागु छाया घाःसा थौं कन्हें
गुलि गुलि धर्में लगे जुया च्वंमां नं, ध्यान भावनाय् लगे जुया
च्वंसांनं अपवाद स्वरूप गुलि गुलि सिके कतिला पाक ज्ञान
व ज्यां याना, इमान्दारी पह मद्गुलि याना घँच्वंगु ताय् दु,
घँ च्वंपि दु— थौं कन्हें धर्मं सित “धर्मं धंगु मन्त”

यथे घँ च्वंपि पीडित वगं खः । कि वाजुं किजायात
सम्पत्ति सबीत कुचक्र म्हितल, कि कायं मांयात घाइ जिमि
मांमं बेइमान यात । मामं म्हाय्या पं लिना सम्पत्ति हिना
मिना यात । बछि बछि घ्यवा ल्हाना बने ज्याना कमाय् याय्
घुंका पासां बेइमान यात । उकि थौं कन्हें धर्मं मन्त । गुलि
गुलि बुहा बुह्ली मां-बौपिसं घाइ थःम्हं बुइका तयापि काय-
पिसं वास्ता मतल उकि थौं कन्हें धर्मं सित । न्याय, सत्य व
विवेक बुद्धि मन्त उकि धर्मं मन्त, धर्मसित । तर जिगु बिचाः
कथं व अध्ययन कथं धर्मं मसीनि । थुनु बारे लिपा प्रमाण
बी ।

न्हापां धर्मसित, धर्ममन्त धागु छाया थुखे पाखे छक वने
नु । बुद्धया पालं निसें धर्मसित घँ च्वंगु दु भाजक मखु । बुद्धया
पाले छाया धर्मसित धागु बारे थन छगू घटना न्ह्यथने त्यना ।

कायं मांयात पितन

बुद्धया पालेसिगु खँ खः । बुरि व याककाय् मज्जां जीवन
हमा च्वन । कायं साब दुःखसिया बुँ ज्या याना मांया सेबा

याना च्वन । माँ यात पाले याना च्वन । छन्हू माँ मेस्या मती वन- जि काय् याकचा । वं साब दुःख कष्ट सिया कमाय् याना जिगु सेवा याना च्वन । बयात ब्याहा याना बीमाल । अले जि काय्या बछि ज्या याइम्ह पासा दै, ज्या अपुइ जि बुरि नं जुल । छय् या ख्वा स्वया सिना वने दःसा सुगती बनी । थुकथं पुलां तालं विचाः याना छन्हू काय्यात सःता घाल- पुता, छ याकचां यक्व ज्या नं याना छेँ नं फुकं स्वै च्वने माल । छन्त पासा छम्ह दःसा अःपुइ । उकिं भमचा छम्ह स्वया हय् न्है ?

काय् मचां घाल- माँ ! छु खँ लहानागु ? जि आतक बःलानि । ज्या पाय्त थाकु मचाः । जित ब्याहा पाय्गु खँ लहाय् मते । माँ, भमचा हय् धुकल धाय्वं आः गुलि थ्व छेँ शान्ति दुगु खः उलि दै मखु । कचवं पिहाँ वै । जित नं पिर अपो दै वै । माँ, सुम्क च्वं, भमचा स्वः वने मते । बारम्बार घाल नं माँम्ह माने मजू । काय् मसें दिक्क चाया घाल- माँया स्वया गथे माल अथे या । बरु लिपा पछुतावे जुइ माली लुमंका ति ।

माँम्हसे भमचा छम्ह स्वै हल । मामेस्या साब लय्ताः वो । आ जिकाय्या ज्या बछि याउंल । न्हूम्ह भमचां नं बांलाक ज्या यात । धाइगु दु न्हूगु तुफि बांलाक बैपू । अथे हे जुल ।

भमचा हया दच्छिति दैन । माजु व भमचाया बिचे

(२०)

कच्चवं पिहाँ बल । सुयागु दोष ! वं वयागु दोष, वं वयागु
दोष वैच्वन । मामं काय्यात धाइ छिमि कला ताले मलाः ।
कलामेस्यां धाइ मां ताले मलाः । काय्मेस्या सुयागु खँ न्यनेगु ।
ब्याहा याय्मख्खु धाय्क धाय्कं ब्याहा याना बिल । व हे जक
लुमंका काय्मेस्यानं मांम्ह खना कुनु कुनु तँ पिहाँ वो ।
कलामेस्यां वहे ताः स्वया धाल- व अस्योम्ह बुरिनापं च्वने
मफु न्ह्याबलें त्वाना च्वने मागु नं जीवन ला ! धाकु सिकु
माःस्ह बुरी, थःम्हं घैथे हे याय् माम्ह बुरी ! बुरियात पितना
छोसा जक थ्व छेँ शान्ति दे ।

काय्मेस्या नं सुथं निसें कच् कच् जक, त्वापु जक स्वै
च्वने माःगुलि दिक्क व वाक्क बल । मती वन थ्व बुरि
थमन्तुं दुःख दय्कल । थःम्हं म्हुगु गाले थःतुं ववबा वनीम्ह
जुल । छक ला दुःख सीका तय्माः धका तँ पिकया मांम्ह
पितना छोट ।

मांम्ह फल्चा बाय् जुल । फोना फोना नया च्वन ।
ब्याहा याय् मयो मयो धाय्क ब्याहायाना बिया । कलाया
खँन्यना कायं थथे याइ घैगु छु स्यु । काय् याके धमं मन्त ।

युखे छेँ काय् व भौपिनि लय् तावो, आनन्द जुल हँ ।
खँ जुल हँ बुरिचा दत्तले छेँ नर्क थें च्वं । पिहाँ वसं निसें
स्वर्ग थें च्वन । क्या याउसे च्वं । थथे हाला च्वंगु मेपिसं
ताल । व हे खँ फल्चाय् च्वंम्ह बुरियात कन ।

बुरिया ला काय् व भौपिनिगु खँ न्यना बोक्सि दुब्यु वोम्ह

थें जागे जुल— ये !! मांयात पितना इमि आनन्द जुल, स्वर्गे
 ध्यंगु जुल का मखुला ! धर्मं सित ! धर्मं सित !! आः धाःसा
 धर्मं यात श्राद्ध याःसां जिल धका धौ म्यगः छगले स्वां आदि
 ज्वलं ज्वना धर्मं सित ! धर्मं सित !! धर्मयात श्राद्ध याय्
 माल धका उँइ पहलं हा हाँ मसान पाखे बना च्वन ।

मिजं छम्हेस्यां ल्यू ल्यू बना न्यं न्यं बना विचाः यात—
 उँइ जक जुल ला । स्वा स्वय् बले उँइ मखु दुःखीम्ह थें च्वँ ।
 हावा जकं स्यंम्ह ला धैथें बाँलाक सोके मफत । लिक्क बना
 न्यन— मामजु, छु धका हाला वयागु ? छु जुल मांम्जु यात ।

धर्मं धैगु मन्त, धर्मं सित । आः धर्मयात श्राद्धयाः धने
 त्यनागु । व ल्यू ल्यू बना च्वंम्ह भाजुं न्यन— मामजु छाया् धर्मं
 सित धैगु ?

बुरि लिसः बिल— व का !! यःम्हं बुइका तयाम्ह कायं
 कलाया खँ न्यना जित पितना हल । उलि जक ला मां यात
 पितना छोसैं निसैं वयात याउँल, आनन्द जुल । नर्क स्वर्ग ध्यं
 थें जुल हँ । धर्मं सित मखुला भाजु । मां यात पितना
 आनन्द ! उकिं धर्मं सित श्राद्ध याःसां जिल ।

व भाजुं घाल— माम्जु, काय् चाण्डालम्ह पापी जुल खः
 ला । माम्जुया व दुष्टम्ह काय्यात जि स्याना बी न्है ?

थुलि खँ न्यने साथ हे बुरि घाल— जि काय्यात स्याय्
 मते बा ! स्याय् छता मते बा !!

अले व भाजुं धाल—माम्जु छाया धर्म मन्त घंगु मखुला ?
 माम्जु यात पितना हःम्ह काय् खना गथे माया वंगु ? आम
 दया माया वंगु हे धर्म खः उकिं धर्म मसीनि । धर्म सी धुं कुगु
 खः सा माम्जुया गथे काय्या प्रति माया वंगु ? छाया स्याय्
 मते धयागु ? धर्म मसीनि धर्म दनि । धर्म सी धुं कुगु जूसा
 मांयात पितना हम्ह काय्यात स्याः सां ज्यू धाइ । यक्व सिके
 धर्म चेतना मदया वल खः, तर गुलि सिके धर्म चेतना दनि ।
 छम्ह निम्ह सिके धर्म मदय्वं धर्म सित धाय् मज्यू ।

उखे छेँ काय्यानं काय् बुल । काय् जक बुइ व वयात
 छगू अनोथागु स्नेह, ममता व मायाया अनुभव जुल । जि बू
 वले नं जिमि मांया गुलि जक लय् ता वल जुइ । अहो जि
 कलाया खँ न्यना जिमि मां यात पितना छोय् लात । मखुगु
 पाप कर्म याय् लात धका पछुतावे जुल । आतक लाःनि जि
 जिमि बुरिम्ह मांयात छेँ ब्वना हया सेवा याय् धका पिति
 वना थःम्ह पितना तैम्ह मां मात्तु माः वन । छम्हेस्यां धाल—
 छिमि मां उँइ थें हाला खुसी सिये मसाने धर्म यात भ्राद्ध
 याय माल धका वना च्वन । काय्म्ह अन वना मांमेस्या पालि
 भोपुया क्षमा फोना धाल— मां जित माफी ब्यु, जि तःधं
 अपराध याय् धुन । आः छेँ नु धन्ना काय् म्वाः । जि जोशे
 होश मदया अथे याय लात । आः हाकन थथे गुबलें जुइ मख
 नु धका धाल ।

अले व भाजुं धाल— माम्जु धर्मसित धागु आः गर
 जुल ? धर्म सीगु जूसा काय्मचां मां मात्तु माला काःवइला

क्षमा फोनी ला ? पश्चा ताप जुइला । गन तक मनुखं थः गु
गलित महसुस याइ, पछुतावे जुइ तिनि अन तक धर्म मसीनि
धका सीका का न्हें माम्जु । छम्ह निम्ह सिके धर्म मदय्वं
धर्म सित धाय् मज्यु, धर्म मसीनि ।

मनू तय्के लोभ चेतना देवल कि धर्म चेतना मदै वै,
इमान धंगु दै मखु । कतिलाकेगु जक स्वै । अले थव थः परस्पर
पासां पासा, दाजुं किजाया बिचे अविश्वास दै वै । अले धर्म
तना बनी । धर्म मन्त धागु या कारण छगू थन न्ह्यथने ।

पाप बुद्धि व धर्म बुद्धि

न्हापाः न्हापाया खँ खः । छगू गाभे पाप बुद्धि धैम्ह व
धर्म बुद्धि धैम्ह मनूत निम्ह दुगु जुया च्वन । पाप बुद्धि धैम्ह
ध्वारःम्ह, बुद्धि मदुम्ह जुया च्वन, एसां कतिलापाकम्ह खः ।
वं छम्ह मती तल ध्यबा मदय्कं थः थिति व पासापिसं पत्याः
मया ध्यबा कमाय् याय्त थःके बुद्धि मदु । धर्म बुद्धि पासा
छम्ह दु । धयाके अक्ल वो, ज्या सः आँट नं दु । व पासा नाप
बने ज्याः वन धाःसा ध्यबा कमाय् याय फँ । सरासर धर्म
बुद्धि पासा याथाय् बना धाल- पासा, छं नं मचा खाचात
दु, जि नं मचा खाचात दु । खचं यक्व माः । थौं कन्हे न्हागुं
थिके जुल । ध्यबा मन्त धाय्वं त्वाले नं इज्जत मदु । धर्म
याइथाय् नं मान मदु, थाय् मदु । आः की निस्हेस्या बछि
बछि ध्यबा न्हाना तापाक बना बने ज्याः बने नु । धर्म

(२४)

बुद्धिया नं पाप बुद्धिया खँ चित्त बुछे जुल । म्हतिं दोछि दोछि
दां लहाना निम्हं बने ज्याः वन । धर्म बुद्धि मनूते चित्त बुछे
जुइक खँ लहाय् सः । अलिस मजू । व्यापार चले जुल । ध्यबा
दुहाँ बल । यक्व आमदानि दत । थःपिसं यंकागु मालताल
फुक्कं फुत । ध्यबा यक्व देक ज्वना थःगु छेँ पाखे स्वया लिहाँ
वै च्वन ।

पाप बुद्धिया मने पापया खँ लुया वल । ध्यबाय् तृष्णा
जुल । वं मती तल— थ्व ध्यबा गथे याना जिगु लहाती लाके ।
लेँ सं गाः म्हुया तै थकुसा जि काय् खनी । थथे मती तया
धर्म बुद्धि पासायात घाल— पासा, छं स्यू ध्यबा घैगु यक्व
दत धाय्वं सकस्यां मिखा वनी । की पासापि व थःथितिपि
नं ला ताले मला । ध्यबा खन कि वं नं का वै, वं नं का वै ।
थुलि मछि ध्यबा छेँ यंकेगु मिले मजू । थन जंगले छथाय्
गाः म्हुया तै थके । मालीबले गाछि गाछि याना का वय्
मज्यूला ?

धर्म बुद्धि सो काम्ह जुया च्वन । वयाके छलकपट घैगु
मदु । बोधि चित्त दुम्ह जुया च्वन । ज्यु पासा बछि धन
थन सं गाः म्हुया लहाना थके । पाप बुद्धिया मनं मनं आः
जिल घै थें जुल । ध्यबा गाले थुना वन ।

च्यान्हु फिन्हु लिपा पापबुद्धि थः बौ ब्वना गाः म्हुया लहाना
तःगु ध्यबा दक्कं कै हल । बाःछिति लिपा धर्म बुद्धि पासा
याथाय् वना धाः वन— पासा, मचाखाजात यक्व दु । ध्यबा
याकनं फुत । नु गाम्हुया तया वयागु धन काः वने । निम्हं

वन । गाः म्हुया स्वत । ध्यवा छति मद्दु । अले पाप बुद्धि
 धाल- अय् धर्म बुद्धि, छला नांयात मलोगु ज्या यात । थन
 च्वंगु ध्यवा कया यंकाका मखुला ? जि जा तोती मखु ।
 जिगु भाग बी लाकि बी मखु ?

धर्मबुद्धि धाल- छु खँ लहानागु ? आसज्योगु अधर्मया
 ज्या याय्गु म्हुक्से न मती मद्दु । छं हे कया यंकल जुइ ।

पाप बुद्धि धाल- की निम्हजक थन मेपि सुं साछि मद्दु ।
 हुँकन सिमाय् देवता छम्ह द्दु । वया थाय् वना की निमेस्या रुग-
 डाया खँ के बने । व वृक्ष देवतां गथे धाल अथे याय्गु का । व
 फुसुलुगु सिमाय् पाप बुद्धि अबुमेसित खँ स्यना अन तैते धुंकल ।
 धर्म बुद्धिया सः का धका अन वन । पाप बुद्धि ल्हाः बित्ति
 याना धाल- भो वृक्ष देवता, जिपि निम्हेस्या धनया बारे
 ल्वापु जुल । हुँकन गाः म्हुया स्वत्थना तयागु धर्म बुद्धि कया
 नं मकया धाल । प्रभु, न्याय याना बिज्याहुँ ।

नकलिम्ह देवतां घैहल- व धन धर्मबुद्धि का.गु खः मेपिसं
 काःगु मखु । अले पापबुद्धि धर्मबुद्धियात ज्वना ध्यवा बी लाकि
 बी मखु ? धाल ।

धर्मबुद्धि धाल- व सिमाय् च्वंम्ह सकलिम्ह देवता मखु ।
 मखुगु खँ ल्हाइम्ह गुबले नं देवता जुइ मखु । परीक्षा याना
 स्वय्माल धका सिमाया क्वे छ्चाखेलं घाय्मो व सु तया मि
 च्याका बिल । मि जक दन दन च्याय्वं सिमाया दुने च्वंम्ह
 नकलिम्ह देवता पलख मि पुका सु क च्वंच्वन । क्कन क्कन मि
 पूगु सह याय् मफया सिमां पिहाँ वया जिमि काय् पापबुद्धि

(२६)

नां गथे अथे हे पापी खः । पापबुद्धि हे ध्यत्रा खुया काःगु खः
धर्मबुद्धि मखु । मूर्खंम्ह कायं याना क्खलि जि सीत्यंगु धया
वन ।

पाप बुद्धि थें जापि थौं कन्हे नं दु । बिश्वास घातगु ज्या
याइगुलि साफ़ा याना व्यापार याय्बले सब्बे फुका च्वने माः ।
अले छाःमेस्यां घाइ थौं कन्हे धर्म मन्त धका । तर सकलें
मखु । इमान्दारीपि पासापि यक्वं दनि । सकभनं बेइमानत
मदु । यदि सकभनं बेइमान त दुसा ला शान्ति घंगु गनं दे
मखुत । यक्वं साफ़ा याना व्यापार याना च्वंपि दु ।

दाजु किजापि नं मिले चले जुया च्वंपि दु । व्यागल
च्वंसानं ल्वाय् म्वाक भागं थछि सम्पत्ति व बुं आदि इना
सन्तोष जुया च्वंपि दु । जि स्यू थें भोते निखल स्वखल
छसः हाले म्वाक छखे च्वंपि दु । छखे च्वने धुका नं छेँ थकाल
नं, कसि देकलं नं ज्वरां देकल । ऊया तल नं ज्वरां देकल ।
छपति हे छखे च्वंपि थें मच्चं । धव सन्तुष्ट जुया च्वने फुगुया
चि.खः उकि धर्म मसांनि ।

धर्म दनि

धव खँ थुइका बीत थौं कन्हे यागु घटना छगू निगू
न्ह्यथने । धव खँ च्वं च्वंम्ह स्वयम्भू पाख ट्याक्सी च्वना
शहरे वं च्वं बले वाज्यो वंपि व बुरिपिनि खँ जुल ।

छम्ह मिसां न्यन- माम्जु म्ह फुला ?

बुरि मेस्यां धाल- फु धाय्ला मफु धाय्ला तुति स्या
उकिं मोटरे च्वना वया । छु याय् (७२ वर्ष) न्हे निदँया बैसे
थ्यंका नं थमन्तुं जा थुया नया च्वने माः ।

छाय् छेँ सुं मदुला ?

दुः काय्पिं निम्ह दु । भौपिं दु । जागिर नया तापाक
खते जुया वन । काय् याकचा गथे छोय । जि खुनु भात नापं
बाया च्वने माल । भौयात छाय् फाया तय् धका मती बना
छोया बिया । तर गुलि दय् धुकल छुं हे खबर मदु । काय्या
मां लोमन, वास्ता हे मतल । काय् धैपिसं माँयात तोते मत्यो ।
छु याय् थौं कन्हे धर्म मन्त मत्यो धैगु मन्त ।

मेम्ह बुरिम्हं धाल- जि नं काय्पिं स्वम्ह दु । इपिं नं
छखे च्वन । म्हाय्पिं स्वम्ह दु स्वम्हं पेहनं मवसे च्वं च्वन ।
छम्हेस्या जागिर दु । काय्पिसं वास्ता मतल, म्हाय्पिं दु
धका धुक्क च्वं च्वना । तर निम्ह म्हाय्पिं छपं जुया न्व मत्तु ।
छम्ह हे जक म्हाय्पिं जित बिचाः याना च्वन ।

मेम्ह छम्ह मिसां धाल- जि ला काय्पिं प्यम्ह दु । प्यम्हं
लुं थें च्वपिं । भौपिं ला हिरा थें च्वपिं । कचवं छुं हे मदु ।
धै थै दु । न्हागु छगू धाःसां माँया यत्थे । माँया सोया का
धाइगु । सोब न्हाइपुसे च्वं । उकिं धर्म मसीनि । धर्म दनि ।

ट्याक्सी डाइभरया नं म्हुतु चासुया वल । व नं सुक
मच्वन । वं धाल- जि नं बुरिम्ह मां छम्ह दु । बाँलाम्ह
मय्जु छम्ह ब्याहा याना हया । क ! लच्छि निला दसें निसें

(२८)

कच कच । छखे च्वने माल । बुरिम्ह मां नाप च्वने मफु हँ ।
जि घया छ ला ल्यासि तिनि, बां नं ला । छन्त मेपि मिजँ
तसें ब्याहा याइ तिनि । छ माथाय् हँ । जि जिमि मां तोते
फं मखु । बुरिम्ह मांयात सुनां बिचाः याइ घया । अले सुंक
च्वन ।

अले मेम्ह मिसां धाल- भाजु आमज्योगु खँ जक न्यने
दै बले मन याउंसे च्वं । अज्योपि काय्मचा दुम्ह मां भाग्य-
मानी का । भाजुयाके धर्म दनि । जय जुइमा । उकिं धर्म
दनि ।

आ छक भगवान् बुद्धया पाले लिफः स्वे नु । अबले नं
बिकःपि मनूत दु । अबले नं धर्म मदया बल घै च्वं । छाय्
घासा गुलि गुलि मनूतेके धर्म मदु । जि ! घैगु अहं भावं
याना अथे जूगु खः । एब खँ थुइका बीत बुद्धकालीन घटना
छगू न्हायने ।

गलित सुइकार मयाइम्ह भिक्षु

भगवान् बुद्ध भ्रावस्ती अनाथपिण्डिक महाजनं दय्का
ब्यूगु जेतवन विहारे बिज्याना च्वन । अबले जेतवन विहारे
भगवान् बुद्धया निनिया काय् छम्ह बुढा जुइका भिक्षु जुया
च्वंम्ह दु । वया नां तिस्स खः । वयाके जाति अभिमान ब
भगवान् बुद्ध थः हे दाजु घैगु घमण्ड दु । व बां बांलागु

धीवरं पुना भगवान् बुद्धयातं प्राप्तं जूगु सा सागु भोजन
 आदि नया प्वात्या प्वात्यां ल्ह्वं का च्वन । आगन्तुक भिक्षुपि
 भगवान् बुद्ध नाप लाइगु बैठके दध्वी लाक धिसि मिसि
 घाय्क थां थें घस्वाना च्वं च्वनीगु । बुढापि भिक्षु जुलकि
 अपो याना माने याकेगु आशा याइगु जुया च्वन ।

छन्हु महस्थविर व स्थविर भिक्षुपि पिने तापाकं निसें
 भगवान् बुद्ध नाप लाय् धका बिज्यात । अबले तिसस बुढाम्ह
 नं ल्ह्वना नं च्वंम्ह बैठके दध्वी लाक फेतुना च्वंगु खना छम्ह
 माने याय् बहम्ह महास्थविर जुइ धका वन्दना याना सेवा
 याय् मागु यात ।

छन्हु छम्ह ल्याय्म्हचाम्ह भिक्षुं न्यन- वर्षावास गोगु
 जुल धका । भिक्षुपिनि नियम कथं न्हापां नापा लाइबले
 थकालि कोकालि सीकेत वर्षावास गोगु दत अथवा गोदँ दत
 धका न्यनी । भिक्षुपिनि जन्मं निसें वर्षं ल्या खाइ मखु ।
 उपसम्पदा जुया वर्षावास च्वसें निसें वर्षं ल्या खाइ । अले
 ल्ह्वंम्ह तिसस भिक्षुं धाल- जि बुढा जुइका म्हासू वसः
 पुनाम्ह । वर्षावास मदुनि । थुलि न्यने साथं पाहाँ बिज्याम्ह
 ल्याय्म्हचाम्ह भिक्षुं धाल- नक्चराम्ह, मद्धामजूम्ह अशी-
 क्षितम्ह भिक्षु । उलि मद्धि महास्थविर भिक्षुपि बिज्यात नं
 वन्दना मयासे सुंक, ऊन वसपोलपिसं वन्दना याका च्वनीम्ह
 धका न्वात ।

उलि धासेंलि वं धाल- छिपि सु नाप ला वयागु, जि सु
 स्यूला । छिमिगु हा हे ल्यें यना बी धका धमकी बिया बुद्ध

(३०)

याथाय् वना मिखां खोबि वय्का धाल- थुपिं भिक्षुपिसं जित
बो बिल ।

भगवान् बुद्धं न्यना बिज्यात- छ गन च्वं च्वनागु ?
बैठके च्वं च्वनागु धका लिसः बिल । हाकनं बुद्धं घं बिज्यात-
महास्थबिर भिक्षुपिं बिज्याबले वन्दना मयाना ला ? तुति
सिलेत लः आदि तया मबिया ला ?

तिस्स भिक्षुं धाल- जिं छुं मयाना ।

भगवान् बुद्धं घं बिज्यात- छंगु हे दोष खः छँ क्षमा फों ।
व दमण्डीम्ह भिक्षुं धाल- जित बो ब्यू पिंके क्षमा फोनी
मखु । बो ब्यू पिंके तुं क्षमा छु धका फोनीगु, फोनी मखु घका
क्षमा मफों । भगवान् बुद्धया पाले नं थज्योपिं अधमिपिं
दुबले धर्मं मन्त धाः । तर आ तक्क धर्मं दनि ।

त्वापु खिचा भिक्षुपिं

भगवान् बुद्धया पाले घिनयघर अर्थात् नियम जक क्वातुक
ज्वना च्वनीपिं छध्व व बाखँ जक कना नियमे उस्त ध्यान
मबीपिं छध्व दु । थुपिं निध्व नं छगू हे विहारे च्वंच्वन ।
निखल सिकें अहंकार दु । विनय नियम क्वातुक ज्वना च्वंपिके
जिपिं नियमे च्वं च्वनापिं घका अहंकार दु ।

बाखँ कना जुइपिके नं जिमिसं मन्तेत ज्ञान गुणया खँ
कना धर्मं प्रचार याना शिक्षित याना च्वना, समाज सुधार

जुइगु ज्या याना च्वना धका मचाय्क अहंकार ल्ये पुया च्वन ।

छन्दु बाखँ कना जुइम्ह नायोम्ह भिक्षु चःबि वं बले लः
छग्ले धुंका लोटा भो पुइका थके लो मंकल ।

विनयघर नायोम्ह भिक्षु चःबि वं बले लोटा भो पुइका
मतगु खना नकतिनि चःबि वं म्ह सु धका न्यं जुल ।

भिक्षु पिनि नियम कथं चःबि च्वंगु लोटा न्यावलें भो
पुइका तेमाः । उकि न्यंगु खः ।

बाखँ कना जुइम्ह नायो म्ह भिक्षुं धाल नकतिनि चःबि
बना वयाम्ह जि खः ।

विनय घरं धाल- छं चःबि च्वंगु लोटा भो पुइका मथकुगु
छन्त दोष लात ।

अले बाखँ कना जुइमेस्यां क्षमा फोना गलित सुइकार
यात ।

थुखे विनय नियम पालन याना च्वंम्ह नायोम्ह भिक्षुं
थः शिष्य पित्त धाल- फलानाम्ह धर्म कथिक भिक्षु बाखँ
जकं कने सः चबि च्वंगु लोटा छगः हे भो पुइका थके मसः ।
बाखँ कना थें नियम पालन याय मफुम्ह, नियमे वास्ता मदुम्ह
धका धाल ।

उलि न्यने खतं उखे बना धर्मकथिकया शिष्य पित्त धाः
वन छिमि गुरु बांलाक बाखँ जकं कने सः चिकिचा घंगु नियम
छगू हे पालन याय मसःम्ह धका लाय् बू वन ।

थुखे नं धर्म कथिक गुरुया थाय् वना न्यं वन । छाय् छुं

(३२)

नियम दोन ला ? विनय धरया चेला तसें जिमित ला छिमि गुरु षःबि षोंगु लोटा छगः हे भो पुइका थके मसःम्ह धका हिपाय् चपाय् यात ।

अले गुरु मेस्यां धाल-दोंगु खः । जि गल्लि सुइकार याना क्षमा नं फोने धुन । आः हान थः चेलातेत अथे धाल ला ? एसा व विनय धर मखु का ! नियम क्वातुक ज्वना च्वम्ह जूसां, नियमे बांलाक च्वं च्वंम्ह जूसां क्षमा फोना गल्लि सुइकार याय धुं कुमेसित्त माफी बी धुंका हाकनं व हे खँ लिसा का कां अथे खँ ल्हाइम्ह छु नियमे च्वंम्ह ल ले ? व विनयधर मखु का ।

धुलि खँ न्यने धुंका धर्म कथिकया शिष्यपि उखे वना छिमि गुरु नियमे जक च्वने सः धात्थे नियम पालन याय् मसःम्ह खनि । जिमि गुरुं गल्लि सुइकार याना क्षमा फोने धुं कुम्हेसित्त हाकनं दोष लगे याइम्ह, क्षमा बी धुंका हाकनं क्वथुंकेगु स्वइम्ह गजोम्ह विनय धर ? नां जक, नियम ज्या छुं मदु, अहंकारम्ह धका हिवाय् चवाय् या वन ।

थुकथं निखें वाक युद्ध जुजुं तस्सकं त्वापु जुल । उपासकपि नं निध्वः जुल । थ्व खँ बुद्धं सिल । वसपोल सःत्ता न्वाना बिज्यात्त- छिपिं म्हासु वसः पुना च्वंपि खः ला । छिपिं सिना वनीपि मखु लाकि छु ? छिपिं आमथे त्वाना च्वनेगु बां मला । मिले जु ।

भिक्षुपिसं धाल- जिमिगु त्वापु जिामसं हे छिने याय् ।

छपि माथाय् बिज्याहु ।

भगवान् बुद्धं धैबिज्यात--

परे च न विजानन्ति - मयमे तथयमा मसे

ये च तत्थ विजानन्ति - ततो सम्मान्ति मेधगा ।

मूर्खतेसं जिपिं अवश्य नं छन्हु सीमानि धका विचार मयाः जिपिं सीमानि धका विचार यात कि ल्वापु तनि । कलह शान्त जुइ ।

ल्वापु खिचा भिक्षु पिसं बुद्धया खँ मन्यं । भगवान् बुद्ध सुत्त जंगले बिज्यात । मूर्खत नापं च्वनेगु सिकं याकचा च्वनेगु ज्यू धका ।

लिपा भगवान् बुद्ध जंगले बिज्यागु कारण भिक्षुपिं ल्वाना च्वंगुलिं धैगु सीका उपासक उपासियापिं छपुच जुया ल्वापु खिचा भिक्षुपिन्त भोजन दान मच्चिल, सम्मान नं मयात ।

अले तिनि भिक्षुपिनि होश दत, चाल ल्वाय्गु बांमला । ल्वाना च्वंपि सकलें मुना भगवान् बुद्ध याथाय् वना क्षमा फोन । गल्लित नं सुइकार यात । शान्ति दत । उकि धर्म मसीनि ।

सेवा धर्म

भगवान् बुद्ध धै बिज्यागु दु गुबले तक मनु तय्के सेवा भाव ल्येँ दना वै मखु अबले तक धर्म धैगु प्रचार जुइ मखु ।

(३४)

एव खं स्वयं भगवान् बुद्धं छम्ह असरणम्ह ल्वे जुया सिकिरत
जुया च्वंम्ह भिक्षुया सेवा याना घै बिज्यागु खः ।

भिक्षु छम्ह तच्चकं म्ह मफया च्वंबले सुनामं व भिक्षुया
सेवा मयाः । लासाय् तुं खि च्व वेका नर्को च्वं च्वंम्ह थें दुःख
सिया च्वन । भगवान् बुद्धं भिक्षुपिं मुंका न्यन छाया् एव ल्वे
जुया च्वंम्ह भिक्षुयात सुना नं वास्ता मयागु ?

भिक्षुपिनि लिसः खः व छम्ह धर्मं मदुम्ह भिक्षु । व म्हं
फु बले सुयातं वास्ता मतम्ह । वं स्वे बले गुबलें हे व ल्वे जुइ
थें मच्चं । उर्कि जिमिसं वास्ता मयानागु ।

भगवान् बुद्धं घै बिज्यात— छिमिके नं धर्मं मन्त । छिमिसं
ल्वगीया सेवा यागु जूसा बुद्ध व धर्मया सेवा यागु जुइगु । अले
तिनि भिक्षुपिनि धर्मं चेतना दै बल । धर्मं घेंगु थये खनि का
धका अले सिल । सेवा भाव नं धर्मं खनि का धका ।

Dhamma.Digital

सोम्ह मचा म्वाका बिल

थुगु खँ थुइका बीया लागी थौं कन्हेया घटना छगू
न्हाथने । काभ्रें जिल्लाया पनोति घैथाय् मिसा छम्हेस्या
प्रसूति बेथा जुल । मचा बुइके मफया साप सास्ति नया च्वन ।
भैतया अस्पतालया डाक्टर व्वना यंकल । चान्हेस्या १२ बजे
ति । कम्पाउडरया कुतलं अन ध्यंका बिल । डाक्टर अन ध्यं
बले मिसाया मचा बुइ घुंकल । मचा छथाय् ध्याकुंचाय् वां

छोड़ तल ! डाक्टरयाल घाल- मचाला बुल तर मचा सी
घुंकल ।

डाक्टरं न्यन मचा गो ले ? ध्याकुंचाय् वां छोड़तम्ह
मचा कया मचाया म्हुतु व थःगु म्हुतु ल्वाका गवेति थःगु
सासः बिल । पलख लिपा मचाया तुति ज्वना ल्हना ब्यूबले
मचा च्याय्क खोया हल । व काय्मचा आतकं म्वाना च्वन ।
व मचाया नां नं अमेरिकन हँ । छाय्कि व डाक्टर अमेरिकन
खः । व डाक्टर याके धर्म मदुगु जूसा नकतिनि बूम्ह हि
भ्याः दुम्ह मचाया म्हुतु व डाक्टरया म्हुतु ल्वाकी ला । डाक्ट-
रया म्हुतुइ हि भ्याः दु हँ । बुद्ध जन्म भूमि नेपाःया डाक्टर
तसें अजोगु सेवा याइपि शायद हे दे । डाक्टरयात धात्थे याम्ह
द्यो भापिल । थ्व भचा पुलांगु खँ जूसां बुद्धकालीन मखु आः
जूगु घटना खः उकि धर्म दनि, मसीनि ।

कीथाय् नं सेवा भाव दुपि डाक्टर त मदुगु मखु । गरीब
तेके ध्यबा मकासे वासः याना च्वपि दु । सेवा भाव दुपि दु ।
उकि धर्म मसीनि ।

छन्हुया खँ खः । हालसालया खँ थः त्याय्महचाम्ह भाजु
छम्ह मोटर साइकल गया अरनिको राज मार्ग वना च्वंगु
रूपे ध्यबले दुर्घटना जुल । अबले डाक्टर छम्ह मिनि बसं
वना च्वंगु जुया च्वन । व डाक्टर मिनि बसं कुहाँ वया
बेहोश जुया च्वम्ह भाजुयात भक्तपुर अस्पताले यंका थम्हं
हे धाः सफा याना पाःकां सुया वासः नका होशे वय्का भाजुया
ठिकाना कया मांमेसित खबर बिया ज्यान बचे याना बिल ।

ध्व नं सेवा धर्म खः । उकिं धर्म मसीनिं ।

मेगु छगू स्वे नु । भौंत (बनेपाया) खँ खः । चान्हेस्या बाचा इले मचा बुइके मफुम्ह अथवा प्रसूति वेदना जुया च्वम्ह मिसा छम्ह अस्पताले ह्य् माल धका छम्ह कम्पाउडरंयात सःत वल । गरीबम्हमिसाया व्यथा खँ लुमंका धर्म खंका उखँ थुखँ मोटर माः जुल । मोटरवाला वने मधा । निसः दाँ बी धाल नं माने मजू । बल्लं छम्ह ड्राइवर निसः दाँ कया मोटर ज्वना वल ।

अस्पताले यंकल । हि यक्व कुहां वै च्वंगुलि प्वाः चिरे याय मछि । हि मगागु जुया च्वन । प्वा मफाय्कं मचा पिहाँ वै मखृगु जुया च्वन । हि बीपि सुं मदु । डाक्टरं थःगु हि कया स्वतं मिले मजू । डाक्टरं थना च्वम्ह थः कला थना हि माल धका कया स्वःबले मिले जू । का ! हि बी माल धाःबले मिसाया प्रसूति वेदना मचाया माँ जुइ धुंकुम्ह मिसां जकं सी । डाक्टरया कला नं हि बिल । मिसाया प्वाः चिरे याना मचा पिकया ज्यान बचे याना बिल । ध्व डाक्टर नं अमेरिकन हे खः ।

हानं सेवाभाव दुम्ह नेपालीं कम्पाउडरं निसः दां विया मोटर कया मब्युगु जूसा मिसा छेँ सं सी धुंकी । व वैद्य कम्पा उडरं धागु दु सेवा याना च्वनागु जिगु छता हे जक इच्छा व आशा खः— सिना वने धुंका सकसिनं फलानाम्ह धर्म चेतना दुम्ह मजाम्ह मनू सिना वन हाय् ! हाय् !! धाय्केत खः । फलानाम्ह छम्ह अलच्छिनाम्ह सिना वन खास जुल, याउंसे च्वं

धाय्केगु मयो । नां प्रचार याय् नं मयो । आः नं ध्यानकुटी
स्वास्थ्य सेवाय् लगे जुया दिल । वासः नं माक्व प्रबन्ध याना
दिल । तर नां धाय् मयो हँ । नां छापे याना प्रचार यात कि
ध्यानकुटी पला तः वय् मखु हँ । थथे धागु नं धर्म दया खः ।
उकिं धर्म दनि । धर्म मसीनि ।

चक्कंगु मनं दान ब्यूम्ह जुजु

जुजु जुइगु छगू तःधंगु सुख धाइ । यक्व हे मोजं च्वने
दुगु जीवन । उकिं जुजुयात छुं दुःख मदु थें च्वनी । भगवान्
बुद्धया अनुभव कथं सुख व दुःख य थःगु कर्म अनुसारं जुइगु
खः । य थःगु लहाती वा मने दुःख नं सुख नं सुला च्वं ।

बाखँ सफू स्वया यके बले जुजुपिनि नं दुःख दु, पीर दु,
भय दु । भद्दिय धैम्ह शाक्य कुलयाम्ह जुजु छम्ह भिक्षु जुया
जंगले च्वं च्वं बले याकचा हालाच्वन अहो सुख ! अहो
सुख !! गजोगु आनन्द । ।

थथे हाला च्वंगु ताया भिक्षुपिनि मती वन भद्दिय भिक्षु
राजदरबारया खँ लुमंका, अहो सुख धैच्वंगु जुइ । भगवान्
बुद्धयात थ्व खँ थ्यंका विल ।

भगवान् बुद्धं भद्दिय भिक्षु सःता न्यना विज्यात— छु छं
राजदरबार लुमंका अहो सुख धै च्वनागु ला ?

(३८)

लिसः खः भन्ते मखु, जित भिक्षु जुया जंगले च्वं च्वना बले याउंक न्ह्यो वल । भय घैगु छत्ति मदु । जि जुजु जुया च्वना बले गनं पिहाँ वने माःसा याकचा पिहाँ वनेत ग्याः । थः यत्थाय वने मदु । स्वतंत्र मदु । सुनानं नय्गु वी हःसां नय्ग्या । आ घैगु अथे छुं त्रास, भय व शंका काय् मागु मदु । जित ला भिक्षु जुयालि साव आनन्द दत उकि जगले अहो सुख धका हाला च्वनागु खः ।

धुकि सीदु जुजु जुया नं चित्त सुख मदु । प्रजाया हित व सुख जुइगु ज्या याय फुसा राजाया सुख जुइ धका राजोवाद सूत्रे भगवान बुद्धं धै बिज्यागु ।

शुद्धमनं दान ब्यगुया फल

न्हापाः न्हापःया खं खः । जुजु छम्हेस्या साव दिक्क जुया ऊयालं क्वस्वया च्वन । अबले हिमालय पाखे प्रत्येक बुद्ध छम्ह चि व पाँउ नय्त भिक्षा बिज्यात । जुजुया व म्हासुवसः पुना तम्हे सिगु शान्त पह खने सात हे तानो बले सिच्चुक फय् वै थें मन यात सिच्चुसे च्वंका बिल । जुजुं व प्रत्येक बुद्धयात सतके छोया थः नय्त जोरे याना तःगु भोजन दान बिल । पात्रे भोजन कया पिहाँ बिज्याना छथाय् फलचाय् च्वना भोजन याना बिज्यात ।

व फलचाय मिसा मिजं निम्ह फांगीत च्वं च्वंगु जुल । व प्रत्येक बुद्धं नै च्वंगु भोजन साप साः थें बास नं वोगु जुया

चवन । मिसा मिजं निमेस्या ई चुक् चुक् वना गज्योगु साःगु भोजन ! नय् दुसा, नं स्वय् दुसा ज्यू घै थें मती वन । लिक्क वना धाल- महात्माजी जिमित नं जा निप्ये चा नय् देला ।

प्रत्येक बुद्ध जा खःनि ! कीपि यें नुगः कय्कुंम्ह मखु । नुगः स्याम्ह मखु । निम्हसितं जा छम्हू छम्हू बिल । इमि कया कथं म्हुतुइ जक तयवं चिकु बले मकः कुने थें जुल । गुबलें बथे साक्क नय् मखंनिगु । गथे भनं साःगु, गन कया हःगु थें । लिक्क वना न्यत्त- महात्मा जी थ्व भोजन गन कया हयागु थें ?

लिस बिल- राजदरबारे जुजुं बिया हःगु ।

अहो जुजुया भोजन ! थज्योगु भोजन जुजु या नइगु खनि । प्रत्येक बुद्ध लिहाँ बिज्यात । इमि साक्क नयागु जक लुमना शक् शक् लगे जुया चवन । चुरथ व ऐला त्वनीपिनि म्हुतुसि गना शक् शक् लगे जूथें जुल । मिसा मिजं निम्हेस्यां खँ जुल- थज्योगु हानं छक नय् दुसा ज्यू । जुजुया भोजन गनं दे । फोंवसा कीत दरबारे दुकाइ मखु । कीपि फोंगीत / मिसां सल्लाह बिल- म्हासु वसः पुना वंसा दरबारे दु काइ नि !

भात मेस्यां धाल- छ ! मिसा जूसां जि सिबे बुद्धि दुम्ह जुल / जि पसले वना म्हासु कापः न्याना वसः पुना वने / निम्हेस्या खँजू थें म्हासु वसः पुना दरबारे वन / जुजुया न्हापा याम्ह सकलिम्ह भिक्षु घका माने याना थःगु भोजन बिया हल / जुजुया मती खः छक निक सत्संगयाय्त थाय् सीका

(४०)

तय् माल धका थः मंत्री व राजकुमार सःता आज्ञा जुल- व
महात्माजी गन च्वं च्वंगु आश्रमया थाय् छक स्वया वा ।

राजकुमार नं मंत्री नं व भिक्षुया ल्यू ल्यू वन । व ला
गनया भिक्षु फोंगी जुया च्वन । फल्चिथाय् थ्यने वं कलाम्ह सें
पात्र लाका यंकल । भिक्षु जुया वोमेस्यां म्हासू कापः जुक्क
वां छोत । निम्हस्यां साः पहलं पाका पाकां नल ।

मंत्री व राजकुमार निम्ह पाकः जुया च्वन । पलख लिपा
निम्हेस्यां खँ जुल- थव ला फोंगी धका जुया च्वन । गनया
भिक्षु ।

मंत्री धाल महाराजयात छु धाय्गु ?

राजकुमारं धाल- फोंगीं धाय्गु का !

मंत्री धाल- ए ! अथे धाय् मज्यू । अथे धाल धाय्वं
जुजुया मन स्यती का । गज्योगु श्रद्धां दान बिया मन याउंका
च्वं मेसित अथे धाय् मज्यू । पुण्य फुकं फसं पुइका अधर्म जुइ
का ।

राजकुमारं न्यन- छु धाय्गु ले ?

मंत्री धाल- फल्चाय् थ्यं बले म्हासु वसः लोप जुल
धाय्गु का !

इपिं निम्हं दरवारे लिहाँ वन । जुजुं न्यं बले जिपिं ल्यू
ल्यू वतागु खः । व भिक्षु फातगु फल्चाय् थ्यं बले म्हासु
वसः लोप जुल ।

युलि न्यना जुजुं धाल- द्विपि ल्यू ल्यू वो गुलि नय् मछाला
 अन्तर धान जुल जुइ । अहो तः धं मेसित जि दान बिया ।
 अहो भाग्य धका लय् लय् ताल । थःमं दान बियागु जक
 लुमंका मन सन्तुष्ट जुया च्वन । छन्हू प्राण तोता वन नं व हे
 पुण्य जक लुमंका मन प्रसन्न याना सिनां सुगति वन । सकसिनं
 स्यूगु भासं धाय् माल धाःसा स्वर्गे वन ।

काय्म्ह राजकुमार जुजु जुल । अबले न्हापा याम्ह प्रत्येक
 बुद्ध हाकनं भिक्षा बिज्यात । जुजु ऊयालं क्वस्वयां च्वंगु पाः
 लात । व भिक्षु वै च्वंगु खने सात हे मती तल- फोंगी बल का !
 जिमि अब्रयात थगे याय् थें जित नं थगे याय्गु मती तै बोगु
 जुइ का । सिपाही सःता धाल- हूँ वै च्वम्ह ठगम्ह भिक्षु खः
 वयास दाया छो ।

सिपाहीत का !! धाय् जक माः तुरन्त कारवाही
 याइपि । आज्ञा ब्यूमेसिके नं विवेक बुद्धि (धर्म) मद्दु, सिपाही
 याके नं धर्म मद्दु । साब संक सितु पातु वंक दाल ।

प्रत्येक बुद्धं मती तल- थ्वंला स्या हे स्याइन । जि सी
 मज्यू नि । याय मागु ज्या बाकि दनि । थःगु मानसिक बल
 शुद्धगु मनं ऋद्धि ब्वया वन । मानसिक शक्ति या चमत्कार
 मन अशुद्धपिसं, मानसिक कमजोरोपिसं स्वयंबले ख्याः खँ थें
 च्वनी । थ्व मनशुद्ध याय्गु अभ्यास दुपिसं जक थुइगु खँ खः ।

जुजुं प्रत्येक बुद्ध ब्वया वंगु खना ल्हाः निप्पां छचने तया
 जि मखुगु पाप कर्म याय लात । जि ला व फोंगी धका च्वनां

(४२)

ला सकलिम्ह भिक्षु जुया च्वन । मखुगु कर्म याय् लात धका
पश्चाताप चाया नुगः मच्चिका पापं पुका च्वन । मने शान्ति
मन्त । न्ह्याबले थःगु कुकर्म जक लुमंका मन स्यंका नुगः
मच्चिका च्वन । थ्व हे पीरं न्ह्यो मवल । नय् मास्ते मवल ।
मानसिक ल्वे जुया सिना वन । मखुगु कर्म जक लुमंका सिना
वंगुलि दुर्गति वन ।

अबुम्हेसिके धर्मं दु, काय्मेसिके धर्मं मदु । उकि धर्मं
याय् माः । धर्मं मसीनि, सीबले याउक सिना वने दुसा बाँला ।

बदमासम्ह शाक्य लिपा भिं जुल

भगवान् बुद्धया पाले यक्वसिनं वसपोलयात म्ह मस्यू ।
म्ह स्यूसां ख्वा स्वे मयोपिं न दु । गुलिस्यां बुद्धया ख्वा स्वे
मयोगु कारण खः वसपोलं बाखँ कनी बले मोजयाय् मज्यू,
त्यागचेतना माः धाद्गु खँ थुइका काय् मफया खः । मेपिनि
ला छखँ ति भगवान् बुद्धया थःथितिपिं शाक्यत मध्ये नं
वसपोलयात व्बो बीम्ह मयोम्ह सरकानि धैम्ह शाक्य छम्ह
दु । व छम्ह ऐलागुलु व बदमासम्ह मेपिन्त ख्याना जक म्वाना
च्वंम्ह । व खना सकलें ग्याः । न्ह्योने छुं धाय् मछ्वा ल्यूनें
ल्यूनें जक मनुतसें वयात मुल्याहा धका व्बो बीगु जुया
च्वन ।

अबले भगवान् बुद्ध शाक्यतसें दय्का तगु निग्रोधारामे
विज्याना च्वंगु जुया च्वन । यक्व शाक्यत भगवान् बुद्ध

याथाय् वना बाखँ न्यना अभिमानि व तःघं छुपि कोमुलि पह
 जुया वल । कोक्किपि नरम जुया वल । ऐलागुलु त नं भट्टि
 वनेगु तोता यक्व चाला बांलाका हल । सरकानि शाक्यया
 पासापि फ्न फ्न पाः जुया वन । पासापिसं सलाह नं वीगु
 छकनिक भगवान् बुद्ध याथाय् वना बाखँ न्यं वंसा ज्यू नि ।
 वया घाःसा तथागत सर्वज्ञया नां न्यने हे मयो । कुलनाश
 याः बम्ह मनुतेत मोजयाय् मज्यू धाइ म्हे सिथाय् नं वनी ला
 धाइम्ह ।

लिपा पासापिनि खँ जुल थ्वैत छक भगवान् बुद्ध याथाय्
 ध्यंका बीमागु । थ्वया बानि सुधरे मजू । थः थःम्हं मचाय्कु
 तले सुना मं सुयातं शुद्ध याय् फे मखु । सुधार नं जुइ मखू ।
 पासापिसं निर्णययात— थ्वैत फीसं आपा खँ मल्हाय् माल ।
 लिपा ला पासा तक मनाल व याकचा जुल ।

सरकानि शाक्य भचा बुह्ला नं जुया वल । व याकचा नं
 जुया वल । वया मन भचा हिला वल । थः थःमन्तुं धाल—
 जित मनुतसें पत्याः मया । मेपित्त पत्याः याः । मेपिसं
 घैच्वन— व सरकानि छम्ह बुद्ध याथाय् मवंगुलि ताले मला ।
 ऐलागुलु, मिसा गुलु मुत्याहा । थथे धाय्का च्वनेगु बांमला ।
 मिले मजू । अथे धाय्का म्बाना च्वनेगु म्हाइ पुसे च्वं । मजिल
 जि नं भगवान् बुद्ध याथाय् वने माल धका वन । अबले तथा-
 गतं उपदेश बिया च्वंगु जुया च्वन ।

बुद्धया उपदेश न्यना लय् ताया च्वन । न्हापा ला तथागत
 याथाय् वने मं मदय्का च्वंगु हे छेँ च्वने मज्यू व धन कमाय्

याय् मज्जूगु त्राखँ कनीगु धका, बुद्धं ला मचा खाचा दय्का धन
 कमाय् याना नं सदाचारी जुइ ज्यू धया बिज्यात । प्यबा
 कमाय् याना स्वत्थना जक तय् मज्यू । वरु करपिन्त क्वपाय्गु
 ज्या याय् मज्यू, खँ ल्हाय् मज्यू मनं मेपिन्त स्यकेगु ग्यःसा
 ग्वय् मज्यू जक धया बिज्याः । थ्व ला बाँलागु खँ खः । जि
 थःगु ज्यां मेपिन्त दुःख बिया च्वना । जि हारां जुया च्वना ।
 जि खन कि मेपि ग्याः । पासापिसं धागु खः बुद्ध यायोय्
 छक निरुः वने माः धका । जि पासा पिनिगु खँ मन्दना । जि
 लिपा लात । एसां बुद्धया संगत लात । आतक धर्म याःसां
 लाः नि । बुद्ध न्हापां नाप लाः खुनु हे सरकानि शाक्य या
 मन बदले जुल । धर्म खन । धर्म चित्त दत । वं उखुनु निसं
 बदमासी ज्या तो तल । भट्टि वना ऐला त्वना थ्वं काय्का
 मेपिन्त दुःख मबिल । बरु मेपिन्त उपकार जुइगु ज्या याना
 जुल । फुगु चाःगु गुहाली ब्यू जुल । यक्वं भि जुल । स्रोतापन्न
 नं जुल । ला बला लिपा व सरकानि शाक्य सित । अले कपिल
 वस्तुइ च्वं पिसं गुपि कि श्रद्धा मदुपिसं बुद्धया थाय् वना
 न्यन- भन्ते, सरकानि सित व मभिम्ह मनूया छु गति जुल ?

तथागतं धेविज्यात- सरकानि शाक्य स्रोतापन्न जुल वयागु
 गति भिन । व मखुथाय लाः मवं ।

बुद्धया थाय् प्रश्न न्यं वीप बुद्धया प्रति श्रद्धा दुपि मखु ।
 इमिसं थुलि खँ न्यने व पिने वना हाः वन- हे भाजुपि !
 स्यूला छगू खँ, गुलि याउसे च्वं, न्ह्याक्को पाप याःसां, लाक्को
 पाक्व सना जूसां व मनू बुद्धया शरण वनकि स्वर्गे वनीगु ।

खँ ला व वदमासम्ह सरकानि शाक्य स्रोतापन्न जुल हँ ।
व सिना सुगति वन हँ । गज्योगु कत्तिलापाकगु खँ घका बांम-
लाक खँ ल्हाः जुल ।

कपिल वस्तुया तःधंम्ह नां जाःम्ह बुद्धया उपासक महानाम
शाक्य धंम्ह छम्ह दु । वया बुद्धया विरोधे प्रचार याना जूगु
खबर न्यना मन सुख मदय्का च्वन । खः मखु छक न्यने माल
धका बुद्ध याथाय् वना न्यन—

भन्ते ! छलपोलं सरकानि शाक्यया बारे छुं धै बिज्यानागु
दु ला ?

वसपोलया लिसः खः सरकानि शाक्य स्रोतापन्न जुल धया ।
महानाम शाक्यं न्यन— गुकथं व स्रोतापन्न जुल ले ?

तथागतं धैबिज्यात— व न्हापा बदमासम्ह खः । लिपा थः
ताले मला धैगु थुइका पश्चाताप चाया चरित्र शुद्ध याना
यंकल । भि भिगु ज्या याना यंकल । व भि जुल । वयाके
मिध्या दृष्टि मंत । अभिमान मंत । म्वाःमदुगु शंका मंत ।
उकिं जि थथे धयागु खः । वयाके धर्म चेतना दत ।

महानाम शाक्यं थव खँ बांलाक थुइका मेपिन्त कं वन ।
सरकानि शाक्ययाके धर्म चेतना दत खः । अले मनूतसँ थुइका
काल मन बदले जुलकि भिनकि भिथाय् लाइगु खनि, सुगति
वनीगु खनि । नुगः हे मुख्य खँ खः धैगु थुइका काल । मन
महीकं, दृष्टि शुद्ध मजुइकं छुं ज्या सफल जुइ मखु । मन शुद्ध
जुइगु हे धर्म खः । उकिं धर्म मसीनि ।

मछाः धैगु दुसा धर्म मसीनि

जुजु छम्हेस्या साब योम्ह भिक्षु छम्ह दु । व भिक्षुयात जुजुं न्हि न्हि दरबारं भोजन बीके छोइगु जुया च्वन । व भोजन यात ल्वसा ला, डा आदि सासागु दुगु जुया च्वन । दरबारं हःगु भोजन न नं भिक्षुया म्हुतु फस्वत । मतलब साक्क नय्गु पल्के थुल ।

बुद्धया शिक्षा कथं छुकीसनं पल्के थुइ मज्यू, मात्रा नागे जुइ मज्यू । अपो प्यपुन कि दुःख जुइ धाइ । एनं होश मदै बले साक्क नय्गुली हे पल्के थू ।

व भिक्षुमा नं न्हि न्हि ला, डा नया च्वंगु जुया, ला मदय्कं भोजन नय्गु मसात । थौं कन्हे कीथाय् एकादशी खुनु ला मी मज्यू धैगु चलन दु । नय् मज्यू धैगु नियम मदु । उकि खा स्याना नं नः । दुने दुने लापसः दु ।

न्हापाः न्हापाः नं एकादशी खुनु ला मी मज्यू धैगु चलन दु खनि । ला मदैगु दिने दरबारं हइगु भोजने नं डा व ला मदु । उकि व भिक्षु ला मदैगु दिने लिक्कसं च्वंगु पुखुली वना डा लाइगु जुया च्वन । अथे डा लाना च्वंखुनु दरबारं भोजन बी हल । दरबारया मनूते व भिक्षु मात्तु माः जुल लिक्कसं च्वंगु पुखुली डा लाना च्वंगु खन । इमिसं धाल- क ! गज्यांम्ह भिक्षु ! डा का लाना च्वंगु ।

उखे व भिक्षुया नं ग्या पहलं उखें थुखें स्वः बले दरबारं
वै च्वंपि मनुत खन । खा ह्याउसे च्वंकल । मछाला कय् कय्
कुना बिहार पाखे वन ।

दरबारं वोपिसं अज्योम्ह भिक्षुयात नं भोजन बीगु ला
धका मती तथा दरबारेसं लित यंकल ।

दरबारे थ्यं बले जुजुं न्यन- विहारे भिक्षु महु ला ?
छायं भोजन लित ज्वना वयागु ?

इमिसं धाल- महाराज ! व भिक्षु हे मखु । वं ला
लिककसं च्वंगु पुखुली डा का लाना च्वंगु । उकिं अज्योम्ह
भिक्षु यात नं भोजन बीगु ला धका लितं तुं ज्वना वया ।

जुजुं न्यन- व भिक्षुं डा लाना च्वंगु छिमिसं हे खनागु
ला ?

इमिसं धाल- जिमिसं हे खनागु ।

जुजुं न्यन- व भिक्षुं छिमित मखँला ?

खँ महाराज । जिपि जक खने सात व साब मछाल ।
जिमिगु खा हे स्वय मछाः । कय् कय् कुना बिहारे दुहाँ वन ।
थ हे स्वे मछाः धका इमिस धाल ।

जुजुं धाल- व भिक्षु याके मछा धँगु दनिसा धर्म मस्यं
नि । व भि जून । कोसं गज्यो गज्योगु मत्योगु ज्या याना
च्वना । कीपि स्वया गुलिखे च्वे लाः नि । माने थाय बहपि
खः । हँ बिहारे वना व भन्ते यात भोजन बिया वा ।

(४८)

ध्व वाखँ नं छु घाः घाःसा स्वादे भूले जुइ मज्यू । मदय्क
मगाः धाय् मज्यू । दुगुलि सन्तुष्ट जुइ मसःगुलि दुःख जुल ।

मेगु मुख्य खँ खः । भोजन बी यंकूपिनि व भिक्षु खना मन
स्यंकल । श्रद्धा मवन । तर जुजुया मन मस्यं । व मछाल धागु
शब्द न्यना जुजुं विवेक बुद्धि विचाः यात व भिक्षु मस्यंनि बा
स्यनी मखुनि । दान बिया च्वनागु रोके मयाः । सित्ति जक
अज्योम्ह भिक्षु यात भोजन याका धका नुगः मछि मजू ।
कीधाय् भिक्षु पिन्त दान नं बिया च्वनी छुं छगू गलित खन कि
व्वो बिया च्वनी । अज्यो मेसित दान बी लात धका नुगः
मछिका च्वनी ।

दान बी धुंका सित्ति जक बिया धाय् माल कि बियागुया
छुं धर्म मन्त । भिक्षु ताले मलाःसां दान कया च्वंसां वयात
धर्म दै मखु । तर श्रद्धां दान ब्यू मेसित धर्म लाइ ।

बोधिसत्त्वं दुष्ट व दुशील पिन्त दान बिया मन त्याका
बुद्ध जुइगु अधिकार दय्कल । मन स्यन कि धर्म मन्त ।

ध्व वाखने मन मस्यंकूगु हे धर्म दनिगु चि खः ।

ववचाल

धर्मकीर्ति प्रकाशन
नेपाल भाषा

- | | |
|---|------------------------------|
| १) बुद्धया भिनिगू विपाक | २६) बोधिसत्त्व |
| २) अमिषर्म भाग-१ | २७) शाक्यमुनी बुद्ध |
| ३) मैत्री भावना | २८) अनत्त लक्षण सुत्त |
| ४) श्रद्धि प्रातिहार्य | २९) वासेट्ठी धेरी |
| ५) योह्य ष्ट्याय् | ३०) धम्म अक्कप्पवत्तन सुत्त |
| ६) पञ्चनीवरण | ३१) लक्ष्मी खो |
| ७) बुद्ध धर्म, द्वितीय संस्करण | ३२) महास्वप्नजातक |
| ८) भावना | ३३) अमिषर्म भाग-२ |
| ९) एकताया ताःचा | ३४) बाल्लंया फल भाग-१ |
| १०) प्रेमं छु ज्वी ? | ३५) " " " २ |
| ११) कर्तव्य | ३६) जातक बाल्लं द्वितीयावत्त |
| १२) मिसा द्वि. संस्करण | ३७) राहुलपात उपवेश |
| १३) बुद्धया अन्तिम पाचा १ | ३८) अहिंसाया विजय |
| १४) " " " २ | ३९) प्रौढ बौद्ध कथा |
| १५) त्रिरत्न गुण स्मरण
(तृतीय संस्करण) | ४०) मुर्खह्य पासा मज्जू |
| १६) परित्राण (द्वितीय संस्करण) | ४१) बुद्धया अर्थनीति |
| १७) कर्म | ४२) श्रमण नारद |
| १८) प्रार्थना संग्रह द्वि. संस्करण | ४३) भागि व मैत्री |
| १९) बाल्लं भाग-१ | ४४) उल्लामथा बाल्लं पुषः |
| २०) " " २ द्वि. संस्करण | ४५) पालि भाषा अवतरण |
| २१) " " ३ | ४६) पालि प्रवेश भाग-१ |
| २२) मत्ति मिसा गति मिनी | ४७) चमत्कार |
| २३) बौद्ध ध्यान | ४८) मणिचूड जातक |
| २४) हृदय परिवर्तन | ४९) चरित्र पुषः |
| २५) न्हापांयाह्य गुरु ? द्वि. सं. | ५०) महाजनक जातक |

- | | |
|-----------------------|-----------------------------------|
| ५१) गृही-विनय वृ. सं. | ६२) जप पाठ व ध्यान |
| ५२) बाल्य भाग- ४ | ६३) लुम्बिनी विपस्सना |
| ५३) धर्मिधर्म | ६४) विश्व धर्म प्रचार देशना |
| ५४) सप्तारत्न धम | ६५) योगीया छिटी |
| ५५) महासति पठान सूत्र | ६६) बुद्ध-जीवनी |
| ५६) शान्तिशा स्थापः | ६७) पालि प्रवेश भाग-२ |
| ५७) चरित्र पुचः भाग-२ | ३८) विश्व धर्म प्रचार देशना भा. २ |
| ५८) बुद्ध व शिक्षा | ६९) जातक माला भाग २ |
| ५९) जातक माला भाग-१ | ७०) सर्वज्ञ |
| ६०) बौद्ध ध्यान भाग-२ | ७१) धम्मपद कविता |
| ६१) किसान गौतमी | ७२) धर्म मसीनि |

नेपाली भाषा

- | | |
|-------------------------|--------------------------------|
| १) बौद्ध प्रश्नोत्तर | ११) लक्ष्मी |
| २) बौद्ध दर्शन | १२) उषानको कथा संग्रह |
| ३) नारी हृदय | १३) बौद्ध जगतमा स्वास्थ्य सेवा |
| ४) बुद्ध शासनको इतिहास | १४) मिलिन्ध प्रवा |
| ५) पटाचारा | १५) अमण नारद |
| ६) ज्ञानमाला | १६) बेसन्तर जातक |
| ७) बुद्ध र वहाँको विचार | १७) बौद्ध विश्वास भाग-१ |
| ८) शान्ति | १८) सतिपट्टान भाषना |
| ९) बौद्ध ध्यान | १९) बौद्ध विश्वास भाग-२ |
| १०) पञ्चशील | २०) बौद्ध दर्पण |

Dharmakirti Publication (English)

1. Buddhist Economics & The Modern World
2. Dharmakirti Vihar Today
3. Dharmakirti Vihar

याकू:- शाक्य प्रेस, ओमबहाल, जोरगणेश

Downloaded from <http://dhamma.digital>